

Aika 15.04.2024, klo 18:00 - 18:17

Paikka yhtenäiskoulun auditorio

Käsitellyt asiat

- § 1 Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen**
- § 2 Pöytäkirjantarkastajien valitseminen**
- § 3 Äijäniemen ranta-asemakaavan hyväksyminen**
- § 4 Kutunivan ranta-asemakaavan hyväksyminen**
- § 5 Maanostotarjouksen hyväksyminen**
- § 6 Kiireellisten asioiden käsitteleminen**
- § 7 Muut asiat**

Saapuvilla olleet jäsenet

Jukka Korhonen, puheenjohtaja
Ismo Alatalo, 1. varapuheenjohtaja
Sakari Silén, 2. varapuheenjohtaja
Mika Brännare
Manu Friman
Mikael Heikkilä
Katriina Holck
Aki Jauhojärvi, varajäsen
Matti Myllykangas
Juha Niemelä, varajäsen
Priitta Pöyhtäri-Trøen
Pirjo A. Rauhala
Tuomas Sieppi
Pirkko M. Rauhala
Taulavuori Teemu
Pekka Veisto, varajäsen
Joel Vikström, varajäsen

Muut saapuvilla olleet

Sofia Muotka, nuorisovaltuutettu
Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja
Katri Rantakokko, hallintojohtaja, sihteeri
Kaisa Kylä-Kaila, vs. elinvoimajohtaja
Päivi Rantakokko, sivistysjohtaja

Allekirjoitukset

Jukka Korhonen
Puheenjohtaja

Katri Rantakokko
Sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

Mika Brännare

Manu Friman

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Pöytäkirja asetetaan nähtäville kunnan verkkosivuille 23.4.2024.

§ 1

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Hallintosäännöstä säädetään kuntalain 90 §:ssä, joka sisältää valtuuston toimintaan liittyvät asiat. Esteellisyydestä säädetään kuntalain 97 §:ssä ja hallintolain 27–30 §:issä sekä mm. kokoontumisesta, käsiteltävistä asioista, päätösvaltaisuudesta ja pöytäkirjasta kuntalain 94–107 §:issä.

Hallintosäännön 104 §:n mukaan kokouskutsu valtuuston kokoukseen tulee lähettää vähintään seitsemän (7) päivää ennen kokousta kullekin valtuutetulle ja niille, joilla on kokouksessa läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus. Samassa ajassa on kokouksesta tiedotettava kunnan verkkosivuilla. Kunnanhallituksen puheenjohtajan ja kunnanjohtajan on oltava läsnä valtuuston kokouksessa, mutta heidän poissaolonsa ei estä asioiden käsittelyä. Hallituksen jäsenillä on läsnäolo-oikeus. Esityslista on lähetettävä vähintään viisi päivää ennen kokousta, jolleivät erityiset syyt ole esteenä.

Hallintosäännön 109 § sisältää varavaltuutetun kutsumisen. Valtuutetun, joka ei pääse kokoukseen tai on esteellinen käsittelemään esityslistalla olevaa asiaa, on viipymättä ilmoitettava esteestä tai esteellisyydestä valtuuston puheenjohtajalle tai sihteerille. Saatuaan valtuutetulta tai muuten luotettavasti tiedon esteestä tai esteellisyydestä puheenjohtajan tai sihteerin on kutsuttava valtuutetun sijaan kuntalain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettu varavaltuutettu. Varavaltuutetut kutsutaan kokoukseen noudattaen heidän sijaantulojärjestystään. Oikeuskäytännön mukaan kutsumisessa on aina selvitettävä, onko järjestyksessä ensimmäisellä este, jotta järjestyksessä seuraava voidaan kutsua.

Läsnäolo todetaan sähköisesti tai nimenhuudolla. Nimenhuudon jälkeen puheenjohtaja toteaa esteen ilmoittaneet valtuutetut ja läsnä olevat varavaltuutetut sekä sen, onko valtuusto laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen. Päätösvaltaisuus edellyttää, että vähintään kaksi kolmasosaa valtuutetuista on läsnä.

Kokouskutsu ja esityslista on 28.3.2024 julkaistu kunnan verkkosivuilla ja lähetetty sähköisesti kullekin valtuutetulle, varavaltuutetuille, kunnanhallituksen jäsenille, kunnanjohtajalle, tarkastuslautakunnan jäsenille sekä vaikuttamistoimielimille.

Päätös

Nimenhuudon jälkeen puheenjohtaja totesi, että kokouksessa oli läsnä kolmetoista (13) valtuutettua ja neljä (4) varavaltuutettua. Nuorisovaltuuston edustaja oli läsnä, mutta vanhus- ja vammaisneuvoston edustaja ei. Puheenjohtaja totesi kokouksen päätösvaltaiseksi ja laillisesti koolle kutsutuksi.

§ 2

Pöytäkirjantarkastajien valitseminen

Hallintosäännön 109 §:n mukaan valtuusto valitsee jokaisessa kokouksessa kaksi valtuutettua tarkastamaan kokouksesta laaditun pöytäkirjan siltä osin kuin pöytäkirjaa ei tarkasteta kokouksessa. Sähköinen tarkastaminen on mahdollista, myös allekirjoittaminen teknisten välineiden ja yhteyksien sen salliessa.

Vaalitoimituksessa pöytäkirjantarkastajat toimivat ääntenlaskijoina ja avustavat toimituksessa muutoinkin, jollei valtuusto toisin päättä.

Valtuusto hyväksyi 9.8.2021 § 39, että jatkossa pöytäkirjantarkastajat valitaan kokouksissa aakkosjärjestysperiaatteella.

Päätös

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Mika Brännare ja Manu Friman.

Kunnanhallitus, § 142, 29.06.2022

Kunnanhallitus, § 41, 27.02.2023

Kunnanhallitus, § 86, 13.03.2023

Kunnanhallitus, § 208, 12.06.2023

Kunnanhallitus, § 332, 27.11.2023

Kunnanhallitus, § 45, 25.03.2024

Kunnanvaltuusto, § 3, 15.04.2024

§ 3

Äijäniemen ranta-asemakaavan hyväksyminen

MUODno-2022-165

Kunnanhallitus, 29.06.2022, § 142

Valmistelijat / lisätiedot:

Jussi-Pekka Tammilehto

jussi-pekka.tammilehto@muonio.fi

elinvoimajohtaja

Määräalan vuokralainen on toimittanut hakemuksen ranta-asemakaavan laatimisen aloittamiseksi Kemiläisen ja Äijäniemen alueelle tilan 498-893-10-1 alueella. Alueella on voimassa Jerisjärvi-Äkäsjärvi osayleiskaava. Maanomistaja huolehtii MRL 74 §:n mukaisesti kaavaehdotuksen laatimisesta ja kaavan laatijana on Arkkitehti Toimisto Jarmo Lokio Oy, joka on toimittanut 9.6.2022 päivätyn osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS).

Kaavoitettava alue on n. 70 ha ja siihen on tavoitteena osoittaa päärakennus, yksittäiskotia, luksuskotia, huoltorakennuksia ja vuokraamo / saunatilat yhteensä n. 4100 kem2.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa osallisiksi on luettu viranomaisista mm. kunta, Lapin ELY-keskus, Lapin liitto, alueellinen vastuumuseo ja pelastuslaitos. Lisäksi osallisia ovat alueen maanomistajat ja rajanaapurit.

Kaavoitettavalla alueella sijaitsee kalliopaljastuma, rakka-alue; Kemiläisen pohjoispuoli. Metsälain (10 §) mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt.

Maankäyttö- ja rakennuslain 74 §:n mukaan maanomistaja voi huolehtia ranta-asemakaavaa koskevan ehdotuksen laatimisesta omistamalleen ranta-alueelle. Ennen laatimiseen ryhtymistä on oltava yhteydessä kuntaan ja toimitettava osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS).

Maanomistajan toimesta laadittavan asemakaavan alueen tulee muodostaa tarkoituksenmukainen kokonaisuus. Maanomistajan toimesta laadittu asemakaavaehdotus on kunnassa käsiteltävä ilman tarpeetonta viivytystä.

Ehdotus

Esittelijä: Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus merkitsee Kemiläisenvaaran ranta-asetakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman tiedoksi ja kuuluttaa vireilletulon. OAS asetetaan nähtäville kunnan verkkosivuille. Maanomistajalta peritään kaavoitustaksan mukaiset kustannukset.

Päätös

Hallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

Kunnanhallitus, 27.02.2023, § 41

Valmistelijat / lisätiedot:

Jussi-Pekka Tammilehto

jussi-pekka.tammilehto@muonio.fi

elinvoimajohtaja

Kaavan laatija on toimittanut 1.2.2023 valmisteluaineiston ja 21.2.2023 vastineet vireilletulovaiheen mielipiteistä. Edellä mainitut asiakirjat toimitetaan esityslistan oheismateriaalina.

Kunnanhallitus on 13.4.2022 § 75 päättänyt käynnistää yksityisen maanomistajan aloitteesta asemakaavan laadinnan Metsähallituksen omistamalle n. 70 ha kokoiselle määräalalle Kemiläisen ja Äijäniemen alueella. Asemakaavan laadinnan tarkoituksena on mahdollistaa alueelle korkeatasoinen resort-alue, joka sijoittuu Jerisjärven ja Munajärven väliselle alueelle Kemiläisenvaaran koillisrinteelle.

Ranta-asetakaavan tavoitteena on mahdollistaa alueelle korkeatasoista matkailupalvelua, jonka päätoimi keskittyy majoitukseen. Kaavoitettavalle alueelle on kaavailtu rakennettavan mm. päärakennus, yksittäiskotia, luksuskotarakennuksia, huoltorakennuksia ja vuokraamo/saunatilat yhteensä n. 5 600 kem². Kaavaa varten on vireilletulovaiheen jälkeen pidetty viranomaisten kaavaneuvottelut 19.8.2022, laadittu luontoselvitys ja arkeologinen inventointi, jotka kaikki ovat valmistelumateriaalin liiteasiakirjoina.

Etenkin Äijäniemen rantavyöhykkeellä tullaan kaavoituksen kuluessa kiinnittämään erityistä huomiota matkailua palvelevien elämys- ja tukitoimintojen sekä niiden edellyttämän rakentamisen sijoitteluun ja kokoon, jotta Äijäniemen luonto- ja maisema-arvot säilyvät. Rantavyöhykkeelle ei tulla sijoittamaan loma- tai vakituista asumista mahdollistavaa rakennuspaikkaa. Rakentamisen määrä ja sijoittuminen tarkentuu kaavaprosessin edetessä.

Ehdotus

Esittelijä: Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus toteaa, että

- Kemiläisenvaaran ranta-asetakaavan nimi on muuttunut Äijäniemen ranta-asetakaavaksi ja
- asettaa kaavan valmisteluasiakirjat nähtäville. Lausunnot pyydetään päivitettyyn osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan merkityiltä tahoilta.

Päätös

Kunnanhallitus päätti palauttaa kaavan tarkennettavaksi.

Kunnanhallitus, 13.03.2023, § 86

Valmistelijat / lisätiedot:

Jussi-Pekka Tammilehto

jussi-pekka.tammilehto@muonio.fi

elinvoimajohtaja

Oheismateriaali

1 Liite 3 OAS_Kemiläisenvaara_RAK 27012023 2.pdf

2 Liite 4 Raportti_Muonio Kemiläisenvaara 2.pdf

3 Liite 5 Äijäniemen luontoselvitys_päivitetty 2.pdf

4 Liite 6 VON Kemiläisenvaaran RAK tarkistettu 02092022_allekirjoitettu 2.pdf

5 Vireilletulovaiheen_mielipiteet_ ja vastineet_Äijäniemi.pdf

6 Liite 2 Äijäniemi RAK kaavaluonnos 10032023.pdf

7 Glass_Resort_Pallas_SEL_LUONNOS_10032023.pdf

Kunnanhallitus päätti kokouksessaan 27.2.2023 palauttaa Äijäniemen ranta-
asemakaavan aineiston tarkennettavaksi siinä ilmenneiden sisältövirheiden vuoksi ja
Äijäniemen osalta. 3.3.2023 pidettiin palaveri jossa käytiin sisältövirheitä lävitse ja
kaavoittaja esitteli vielä tarkemmin kaavaa kunnanhallitukselle. Kaavoittaja on
toimittanut päivitetyn valmisteluaineiston kuntaan 3.3.2023.

Lisäksi kaavan laatija toimitti 10.3.2023 päivitetyn kaavaselostuksen ja
kaavakarttaluonnoksen. Aineistoa on tarkistettu Äijäniemeen mahdollisesti sijoittuvien
ohjelmapalvelutoimintojen osalta ja lisätty rakennusoikeutta etenkin Kemiläisen
metsätien varrelle mahdollisesti sijoitettavien ohjelmapalveluiden
vastaanottorakennuksen osalta, ohjelmapalvelujen alueelle on lisätty 200 k-m², yht.
800 k-m².

Ehdotus

Esittelijä: Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus toteaa, että

- Kemiläisenvaaran ranta-asemakaavan nimi on muuttunut Äijäniemen ranta-
asemakaavaksi ja
- asettaa kaavan tarkennetut valmisteluasiakirjat nähtäville. Lausunnot pyydetään
päivitettyyn osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan merkityiltä tahoilta.

Päätös

Hallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

Kunnanhallitus, 12.06.2023, § 208

Valmistelijat / lisätiedot:

Katri Rantakokko

katri.rantakokko@muonio.fi

hallintojohtaja

Oheismateriaali

- 1 Liite 2 Äijäniemi RAK kaavaluonnos 10032023.pdf
- 2 Glass_Resort_Pallas_SEL_LUONNOS_10032023.pdf
- 3 Liite 6 VON Kemiläisenvaaran RAK tarkistettu 02092022_allekirjoitettu 2.pdf
- 4 Liite 5 Äijäniemen luontoselvitys_päivitetty 2.pdf
- 5 Liite 4 Raportti_Muonio Kemiläisenvaara 2.pdf
- 6 Liite 3 OAS_Kemiläisenvaara_RAK 27012023 2.pdf

Äijäniemen ranta-asemakaavan valmisteluaineisto pidettiin nähtävillä 10.5.2023-9.6.2023 ja lausunnot on pyydetty toimittamaan 15.6.2023 mennessä.

Naapurien kuuleminen on toteutettu kirjeitse ja kävi ilmi, että kirjeessä on toimitettu 27.1.2023 päivätty kaavakarttaluonnos, kun hallituksen käsittelyssä on ollut 10.3.2023 päivätty kaavakarttaluonnos.

Lausuntopyynnön yhteydessä ja kunnan verkkosivuilla on 10.3.2023 päivätty kaavakarttaluonnos.

Ehdotus

Esittelijä: Katri Rantakokko, hallintojohtaja

Kunnanhallitus jatkaa Äijäniemen valmisteluaineiston nähtävillä oloaika vähintään 30 päivää ja naapureille toimitetaan kuulemiskirje uudelleen.

Päätös

Hallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

Tämän päätöksen osalta pöytäkirja tarkastetaan mahdollisimman pian.

Kunnanhallitus, 27.11.2023, § 332

Valmistelijat / lisätiedot:
Katri Rantakokko
katri.rantakokko@muonio.fi
hallintojohtaja

Oheismateriaali

- 1 Liite 8 PHL53§ memo Muonio Äijäniemi 06112023
- 2 Liite 1 Asemakaavan_seurantalomake 8
- 3 Liite 2 Äijäniemen RAKehdotus 01112023
- 4 Liite 3 OAS_Äijäniemen_RAK 01112023
- 5 Liite 4 Raportti_Muonio Kemiläisenvaara 3
- 6 Liite 5 Äijäniemen luontoselvitys_päivitetty 3
- 7 Liite 6 VON Kemiläisenvaaran RAK tarkistettu 02092022_allekirjoitettu 3
- 8 Liite 7 Valmisteluvaiheen mielipiteet, lausunnot ja vastineet Äijäniemi 01112023
- 9 Äijäniemen_RAK_SEL_EHDOTUS_01112023

Kaavaehdotus oli nähtävillä 10.5.2023-9.6.2023 ja nähtävillä oloa jatkettiin 28.6.2023-31.7.2023, koska naapurien kuulemisen yhteydessä oli toimitettu väärä

kaavakarttaluonnos.

Kaavaehdotuksesta saapui 7 lausuntoa ja 7 mielipidettä.

Lapin ELY-keskus katsoo lausunnossaan kaavamudosta, että ranta-asemakaava ei tässä tapauksessa ole oikea suunnitteluväline, kun otetaan huomioon MRL 73 §:n mukaiset erityiset sisältövaatimukset sekä suunniteltu rakentamisen laatu ja määrä.

Kaavanlaatija toteaa vastineessaan, että kaavamudoto on kunnan tahtotilan mukainen, jolla kunta haluaa varmistaa, ettei sille koidu kaavan edellyttämiä infrastruktuurin toteutus- tai ylläpitokustannuksia, mikä asemakaavassa maankäyttö- ja rakennuslain 83§, 84§ ja 90§ mukaisesti kuuluu kunnalle.

ELY-keskuksen lausunnossa todetaan selvityksistä ja vaikutusten arvioinneista mm., että yleiskaavassa rakennuspaikat on laskettu ja osoitettu emätila-, tila- ja rakennuspaikkakohtaisesti, mikä tulee ottaa huomioon asemakaavoituksessa, kun arvioidaan maanomistajien yhdenvertaista kohtelua. Rannalle rakennettavat ohjelmapalvelujen käyttöön tarkoitetut rakennukset varaavat rantaa rakentamiselle ja muodostavat laajan rantarakennuspaikan. Kaavaselostusluonnoksen mukaan ohjelmapalveluiden alueiden rakennusoikeus on siirretty ranta-alueelle yleiskaavassa osoitetuilta R-alueilta. Kaavaselostusluonnoksesta ei käy ilmi rakennusoikeuden osoittamisen perusteena oleva emätila. Kaava-asiakirjoihin ei näin ollen sisälly sellaista MRL 9 §:ssä tarkoitettua selvitystä, jonka perusteella MRL 73 §:ssä asetettujen kaavan sisältövaatimusten ja maanomistajien yhdenvertaisen kohtelun vaatimusten toteutumista voitaisiin arvioida sillä alueella, jolla kaavalla voi olla olennaisia vaikutuksia. Kun otetaan vielä huomioon kaavaselostusluonnoksessa esitetty, jonka mukaan ohjelmapalveluiden alueiden rakennusoikeus on siirretty ranta-alueelle yleiskaavassa osoitetuilta R-alueilta ranta-alueen ulkopuolelta, on ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kyseenalaista, onko emätilaperusteisesti mitoitettu yleiskaava ollut ohjeena kaavaluonnoksen laatimiselle maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamalla tavalla.

Kaavanlaatija toteaa vastineessaan, että kaavaselostusta täydennetään (ja korjataan) emätilaperusteiden osalta seuraavasti: emätila-, tila- ja rakennuspaikkakohtaisen laskennan pohjana on ollut emätila 498-893-1-0 X (Valtion maa- ja vesialueet). Siitä lohkotulla kiinteistöllä 498-893-10-1, jonka alueelle (osa) asemakaavaa laaditaan, on muunnetun rantaviivakilometrien (yht. 21,058 km) ja jo käytettyjen rakennusoikeuksien (2 kpl) jälkeen jäljellä on 38 potentiaalista rakennuspaikkaa. Näistä 28 rakennuspaikkaa on teoriassa osoitettu Toras-Olosjärven väliselle RM-5 -alueelle ja 9 rakennuspaikkaa Kutunivan RM-2-alueelle. Yksi rakennuspaikka on osoitettu tämän asemakaavan myötä Äijäniemeen.

Luontoympäristön osalta ELY-keskus kiinnittää huomiota mm. pohjaveden ja vesilain mukaisiin asioihin seuraavasti: Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue käsittää myös luonnontilaisen puron. Sen uoman luonnontilan vaarantaminen on vesilailla (VL 3 luku 2 §) kielletty. Lapin ELY-keskus katsoo, että kohteen kaavamääräystä tulee siten täydentää tiedolla vesilain mukaisesta puron uoman luonnontilan vaarantamiskiellosta. ELY-keskus toteaa, että vesirajaan tai vesialueelle sijoittuvista rakennelmista tulee pyytää lausunto valtion valvontaviranomaiselta (ELY-keskus) vesilain mukaisen luvantarpeen arvioimiseksi. Lisäksi ELY-keskus huomauttaa,

että kaavamääräyksessä alimmasta rakentamiskorkeudesta on virheellisiä korkeuksia ja korkeudet tulee esittää samassa korkeusjärjestelmässä pohjakartan mukaan.

Kaavanlaatija toteaa vastineessaan, että Ge-merkintää täydennetään ELY-keskuksen esityksen mukaisesti. Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeää aluetta on laajennettu ja määräystä täydennetty ELY-keskuksen esityksen mukaisesti. Vesilain luvantarpeen osalta kaavamääräyksiä tarkistetaan ja korjataan tulvakorkeuksien osalta. Kaavamääräykset korjataan korkeusjärjestelmän osalta.

Jätevesien ja vesihuollon osalta ELY-keskuksen lausunnossa todetaan, että kaavaselostuksesta tulisi käydä ilmi, miten alueen vesihuolto ja jätevesien käsittely on tarkoitus toteuttaa, jotta olisi mahdollista arvioida voiko käsittelystä aiheutua kuormitusta lähialueen vesistöihin. ELY-keskuksen käsityksen mukaan tahtotilana on ollut alueen liittäminen vesi- ja viemäriverkostoon, mutta verkoston laajentuminen on riippuvainen kaavoitushankkeen ulkopuolisista tahoista. Viemäriverkoston laajentamista silmällä pitäen voisi olla tarkoituksenmukaista johtaa jätevedet alkuvaiheessa umpisäiliöihin ja kuljettaa kunnan jätevedenpuhdistamolle käsiteltäväksi.

Kaavanlaatija toteaa vastineessaan, että kaavaselostusta täydennetään vesihuollon ja jätevesien käsittelyn osalta. Alueelle ei tulla rakentamaan pienpuhdistamoa ja suunniteltavat jätevesijärjestelmät saostus- ja umpisäiliöineen suunnitellaan niin, että niiden lähelle pääsee ajamaan raskaalla ajoneuvolla.

Kaavamerkinnöistä ja -määräyksistä ELY-keskus kiinnittää huomiota ranta-asemakaavaluonnoksen yleispiirteisyyteen. Kaavaluonnoksessa yksittäisten rakennusten paikat on osoitettu ohjeellisena ja rakennusala mukailee korttelialueen ulkorajoja. ELY-keskus katsoo, että asemakaavassa rakentamista tulisi kyseessä olevalla alueella ohjata tarkemmin ja rakennusalat tulisi osoittaa niille alueille, mille rakentaminen on mahdollista sijoittaa huomioon ottaen mm. kaavoitettavaan alueen korkeuserot ja se, mitä edellä lausunnossa on todettu. Kaavassa tulisi kiinnittää tarkemmin huomiota siihen, kuinka liikennöinti suunnittelualueella aiotaan järjestää, esimerkiksi osoittamalla kulkuväylät.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeän alueen merkintään tulisi käyttää ympäristöministeriön asemakaavamerkinnät ja -määräykset -oppaan mukaisesti luo-1-merkintää. ELY-keskus kiinnittää huomiota Jerisjärven ranta-alueelle osoitettuun ohjelmapalveluiden alueen (MO) merkintään ja asemakaavassa tulee käyttää ensisijaisesti kaavamääräysasetuksen mukaista asemakaavamerkintää. Ottaen huomioon käyttötarkoituksen johon alue tosiasiallisesti on kaavaluonnoksessa osoitettu ja alueelle osoitettu rakennusoikeus, ELY-keskuksen näkemyksen mukaan alueen käyttötarkoituksen osoittamisessa ei tule käyttää M-pohjaista merkintää. Mikäli kyseiselle ranta-alueelle voitaisiin ylipäänsä osoittaa kaavaluonnoksen mukaista rakentamista, käyttötarkoitukseen sopiva merkintä olisi esimerkiksi matkailupalvelujen alue (RM), johon voi numeroindeksin avulla esittää tarkennuksen alueen käyttötarkoituksesta.

Kaavan laatija toteaa vastineessaan, että kaavakarttaa tarkennetaan rakennusalojen osalta tarkoituksenmukaisessa määrin. Korttelialueet rakennusaloineen ovat osoitettu alueille, jotka ovat ominaisuuksiltaan rakentamistapa ja -volyyymi huomioiden siihen

soveltuvia. Tämän tyyppisessä matkailurakentamisessa on tärkeää jättää mahdollisuus rakennusten huolelliselle sijoittelulle maaston ominaisuudet huomioiden, mikäli esim. majoitusrakennuksia halutaan sijoittaa väljemmin. Kaavakarttaan osoitetaan korttelin sisäiset ajoyhteydet ja sitä korjataan luo-1 merkinnän osalta ja MO-aluemerkintä muutetaan RM-1 alueeksi: Matkailua palvelevien rakennusten korttelialue, jonne saa sijoittaa ohjelmapalveluiden käyttöön tarkoitettuja rakennuksia ja rakenteita.

Lapin liiton lausunnossa todetaan, että kaavaselostuksessa on tuotu esille suunnittelualueetta koskevat Tunturi-Lapin maakuntakaavan merkinnät ja määräykset. Kaavaselostuksessa olisi hyvä tuoda esille soveltuvien osien myös koko maakuntakaava-alueetta koskevia suunnittelumääräyksiä. Muutoin Lapin liiton virasto toteaa Äijäniemen ranta-asemakaavan valmisteluaineiston sopeutuvan Tunturi-Lapin maakuntakaavan tavoitteisiin.

Tornionlaakson museon lausunnossa todetaan rakennetun kulttuuriympäristön, maiseman ja kaavatilanteen osalta mm. maisema-alueen olevan valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittama alue, jonka arvojen säilyminen tulee turvata maankäytön suunnittelussa. Samoin todetaan, että suunnittelualue sijaitsee kulttuurihistoriallisesti rajamaastossa, missä suomalainen ja saamelainen kulttuuri ovat sulautuneet yhteen.

Arkeologisen kulttuuriympäristön osalta museo toteaa, että kaavaselostuksessa on virheellinen merkintä, joka tulee muuttaa kiinteäksi muinaisjäännökseksi ja selostusta tulee korjata termillä vastuumuseo.

Kaavan laatija toteaa vastineessaan, että kaavaselostusta ja -määräyksiä korjataan museon esittämällä tavalla.

Tornionlaakson museo toteaa, että asemakaavalla on osoitettu rakentamista yleiskaavan vastaisesti M-1-alueille. Yleiskaavan mukaisesti M-1-alueelle tulee sallia vain maa- ja metsätalouteen tai kalatalouteen liittyvä tarpeellinen rakentaminen. Äijäniemen kohdalle järveen on osoitettu myös perinteiseen kalastukseen liittyvä apajapaikka. Yleiskaavassa osoitettu vapaan rakentamattoman rantaviivan määrä pienenee entisestään. Äijäniemi on lisäksi alavaa soistunutta kuivaa kangasta, jolle rakentaminen edellyttää todennäköisesti merkittävää maanmuotoilua, joka on ristiriidassa kaavan muiden tavoitteiden kanssa.

Kaavan laatija toteaa vastineessaan, että asemakaavassa on perusteltu miksi M-1 -alueelle on osoitettu matkailua palvelevaa rakentamista. Asemakaavamääräys nro 3 varmistaa ettei ko. soistuvalla kuivalla kankaalla rakentaminen ole ristiriidassa kaavan muiden tavoitteiden kanssa.

Museo jatkaa, että asemakaavaluonnoksessa on osoitettu suunnittelualueen keskelle kaksi väljää matkailua palvelevien rakennusten korttelialuetta, joilla rakennusalueiden rajat ulottuvat koko alueella, vaikka ohjeellisten rakennusalojen perusteella rakentaminen mahtuisi huomattavasti pienemmälle alueelle. Esitetyt aluerajaukset mahdollistavat rakentamisen levittäytymisen koko RM-alueelle. Rajaamalla korttelialueet ja rakennusalat pienemmiksi ja lähemmäs kaavassa osoitettuja katuyhteyksiä rakennettu alue jäisi pienemmäksi, liikenneyhteydet lyhyemmiksi ja kaavoitettavalle alueelle enemmän rakentamatonta metsäaluetta poronhoidon edellytysten turvaamiseksi. Asemakaavaluonnoksessa osoitetuille MY-alueille ei ole

annettu tarkempia kaavamääräyksiä. Tornionlaakson museon näkemyksen mukaan ranta-alueille tulee yleiskaavan mukaisesti antaa tarkemmat kaavamääräykset rantamaiseman ja luontoarvojen vaalimiseksi. Museo pitää hyvänä, että kaavan yleisillä määräyksillä ohjataan rakentamisen sopeuttamista ympäristöön, rakentamattomien tontin osien säilyttämistä luonnontilaisena ja vaurioituneiden tontin osien palauttamista ympäristöönsä sopivaksi.

Kaavan laatija toteaa vastineessaan, että korttelialueita ja rakennusaloja tarkistetaan ja tarkennetaan ehdotusvaiheessa. Lisäksi MY-kaavamääräystä tarkennetaan museon esittämällä tavalla.

Tornionlaakson museo huomauttaa, että kaavan vaikutuksia ei ole arvioitu suhteessa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamaan valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen. Maisemallisten arvojen lisäksi perinteisten elinkeinojen muodostamat alueet ja miljööt ja näiden elinkeinojen elinvoimaisuuden säilyminen ovat olennainen osa kulttuurimaisema-alueen arvoja, joita valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisesti tulee alueella vaalia.

Kaavan laatija toteaa vastineessaan, että kaavaselostuksen vaikutusten arviointia tarkennetaan TLM:n esittämällä tavalla.

Tunturi-Lapin ympäristöterveydenhuolto lausuu mm., että Terveystensuojeluasetuksen (1994/1280) 11 §:n mukaan viemäri on sijoitettava, rakennettava ja hoidettava niin, ettei siitä aiheudu talousveden tai yleiseen käyttöön tarkoitetun uimarannan veden tai maaperän terveydellisen laadun huonontumista. Nestemäisten jätteiden kokoaminen tiiviiseen säiliöön tai imeyttäminen maahan on tehtävä siten, ettei siitä aiheudu maaperän tai talousveden pilaantumisen vuoksi terveyshaittaa. Suunnittelussa tulee varmistaa, että kiinteistössä on käytettävissä riittävästi ja hyvänlaatuista talousvettä sekä jätevesien käsittelystä huolehditaan siten, ettei mahdollisten omien talousvesikaivojen veden laatu heikenny.

Kaavan laatija toteaa vastineessaan, että ennen alueellisen viemäriverkon valmistumista ja siihen liittymistä jätevedet ohjataan umpisäiliöihin ja kuljetetaan kunnan jätevedenpuhdistamoon käsiteltäväksi.

Jerisjärven Huolto Oy yhtyy Lapin ELY-keskuksen näkemykseen 19.8.2022 jätevesihuollon järjestämiseksi. Yhtiö toteaa, että sillä on käynnissä linjastohanke, joka toteutuessaan mahdollistaa kaava-alueen liittymisen rakennettavaan runkolinjaan. Lisäksi yhtiö toteaa, että kiinteistökohtainen jätevesihuolto on haastavaa ratkaista ympäristön kannalta kestäväällä tavalla.

Kaavan laatija toteaa vastineessaan, että ennen alueellisen viemäriverkon valmistumista ja siihen liittymistä jätevedet ohjataan umpisäiliöihin ja kuljetetaan kunnan jätevedenpuhdistamoon käsiteltäväksi. Alueelle ei rakenneta pienpuhdistamo.

Muonion paliskunta toteaa lausunnossaan, että suunniteltu alue on paliskunnalle tärkeä syys/talvilaidunalue ja erittäin tärkeä alue paliskunnan pohjoisosien toiminnan mahdollistamiseksi. Kaava-alueen luonnontilaisuus mahdollistaa porojen siirtymisen luontaisia vaellusreittejä pitkin. Kaavaehdotuksen selostus sisältää poronhoidolle aiheutuvaa haittaa vähentäviä seikkoja, mutta esim. aitaamattomuus ei merkittävästi vähennä aiheutuvaa haittaa eivätkä edesauta poronhoidon toimintaedellytyksiä.

Aineistossa ei ole otettu huomioon ollenkaan paliskunnan kanssa neuvottelussa käsiteltyjä asioita ja huolia. Kaavoituksella suunniteltu infra leviää niin laajalle alueelle, että se estää Kemiläisen laen itäisellä puolella porojen siirtämisen alueen läpi kokonaan ja aiheuttaa häiriötä alueelle eikä Kemiläiseen pysty enää poroja kokoamaan ollenkaan. Muonion paliskunnan pohjoisosissa on paljon vesistöjä ja yksityisten maanomistajien aitarakenteita, jotka estävät porojen liikkumista tällä hetkellä paliskunnan keskiosien ja pohjoisosien välillä. Kriittisten alueiden rakentaminen tekee paliskunnan laidunkierron toteuttamisen mahdottomaksi ja aiheuttaa laidunpaineen kohdentumista laajemmalle, pirstaloituneelle alueelle pilaten näin paliskunnan laidunalueita.

Kaavan laatija toteaa vastineessaan, että voimassa olevassa oikeusvaikutteisessa Jerisjärvi-Äkäsjärven osayleiskaavassa ranta-asemakaavoitettava alue sijaitsee keskeisiltä osiltaan loma- ja matkailualueeksi (R) osoitetulla alueella. Toisin kuin voimassa olevassa osayleiskaavassa, ranta-asemakaavaan on osoitettu M- ja MY-alueet, joiden kautta porojen siirtyminen luontaisesti on mahdollista. Niiden pinta-ala on noin 2/3-osaa asemakaavoitettavasta alueesta. Porojen siirtyminen luontaisesti on mahdollista myös korttelialueiksi (RM) osoitettujen alueiden kautta, sillä kaavamääräyksellä on kielletty tonttien aitaaminen. Ranta-asemakaava on voimassa olevan oikeusvaikutteisen osayleiskaavan mukainen R-alueen rakentamisen tehokkuuden osalta. Alueen toteuttamisen edellyttämä infra on osoitettu merkittävästi pienemmälle alueelle kuin voimassa oleva osayleiskaava mahdollistaa. Mm. näillä keinoilla on huomioitu paliskunnan esittämät asiat ja huolet poronhoidon turvaamiseksi. Lisäksi ehdotusvaiheeseen tarkistetaan ja tarkennetaan korttelialueita sekä rakennusaloja.

Muonion paliskunnan näkemyksen mukaan kuvatus kaltaisen matkailutoiminnan kehittäminen suhteellisen luonnontilaiselle Kemiläisen alueelle ei ole kestävää, ekologista eikä sosiaalisesti hyväksyttävää. Uusien matkailualueiden kaavoitus ja rakentaminen tulee kohdentaa jo rakennetuille ja vähemmän kriittisille alueille, joilta poronhoito on jo joutunut siirtymään. Jäljelle jääneet pullonkaulat tulee rauhoittaa kaavoitukselta, jotta poronhoito Muoniossa voi edelleen olla kannattavaa elinkeino toimintaa. Kriittiselle alueelle kaavoittaminen voi poistaa isoja laidunalueita porotalouden käytöstä ja alueiden rakentaminen heikentää porotalouden kannattavuutta monin eri tavoin. Erotuksia ei pystytä pitämään ajoissa, kustannukset porojen kokoamiseen kasvavat, poroja joudutaan luonnonlaitumien tilan heikentyessä ja laidunten pirstaloituessa ruokkimaan entistä enemmän, jotta porot saadaan pysymään koossa ja joudutaan rakentamaan uutta infraa paliskunnalle, jotta poronhoitotyöt voidaan ylipäättään suorittaa. Tällaisten erityisen kriittisten alueiden kaavoitus ja rakentaminen tulee näistä syistä lopettaa kokonaan.

Kaavan laatija toteaa vastineessaan, että Jerisjärvi-Äkäsjärven osayleiskaavassa pääosa nyt asemakaavoitettavasta alueesta on osoitettu loma- ja matkailualueeksi (R). Hankkeeseen on ryhdytty voimassa olevan osayleiskaavan maankäytön mukaisesti. Lisäksi asemakaavan laadinnan eräänä lähtökohtana on ollut huomioida paliskunnan näkemykset ja huolet, jotta Muonion kunnan matkailuohjelman mukaisen korkealaatuisen matkailukohteen toteuttaminen aiheuttaisi mahdollisimman vähän haittaa tai jopa edistäisi vähäisessä määrin poronhoidon järjestämistä kaavoitettavalla alueella. Paliskunnan esille tuomat poronhoidon kannalta erityisen kriittiset alueet tulee ratkaista - ja voimassa olevan yleiskaavan perusteella on ratkaistu -

yleiskaavatasolla yhteistyössä kunnan kanssa. Kaavan laadinnassa on huomioitu nykyinen maankäyttö ja kaava noudattaa Äijäniemeen osoitettavaa ohjelmalveluiden korttelialuetta lukuun ottamatta voimassa olevaa osayleiskaavaa. Kaavaprosessissa laadittujen selvitysten ja niiden vaikutusten arvioinnin pohjalta ei kaavan toteuttamisella aiheuta kenellekään elinympäristön laadun sellaista merkityksellistä heikkenemistä, joka ei ole perusteltua asemakaavan tarkoitus huomioon ottaen. Ranta-asemakaava ei myöskään aseta poronhoidolle sellaista kohtuutonta rajoitusta tai aiheuta sellaista kohtuutonta haittaa, joka kaavalle asetettavia tavoitteita tai vaatimuksia syrjäyttämättä voidaan välttää (MRL 54 §).

Muonion paliskunnan kanssa täytyy pitää poronhoitolain 53 mukainen neuvottelu kaavan ehdotusvaiheessa. Muonion paliskunta näkee, että kaavaluonnoksen mukainen kaava Kemiläisessä aiheuttaa toteutuessaan kohtuuttoman ja huomattavan haitan edellä mainittujen asioiden takia. Muonion paliskunta ei voi hyväksyä kaavaluonnosta edellä mainituista syistä missään nimessä.

Kaavan laatija toteaa vastineessa, että Muonion paliskunnan kanssa tullaan järjestämään poronhoitolain 53 § kaltaiset neuvottelut ehdotusvaiheessa.

Paliskuntain yhdistyksen lausunnossa todetaan mm., että poronhoitolaki (848/1990) tulee huomioida kaavoituksessa. Muonion paliskunta sijaitsee erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettulla alueella. Alueella olevaa valtion maata ei saa käyttää sillä tavoin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle. Maan luovuttaminen tai vuokraaminen tällä alueella saa tapahtua vain sillä ehdolla, että maanomistajalla tai vuokramiehellä ei ole oikeutta saada korvausta porojen aiheuttamista vahingoista (PHL 2 §). Poronhoitolaissa (53 §) säädetään, että suunnitellessaan valtion maita koskevia, poronhoidon harjoittamiseen olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä, valtion viranomaisen on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajan kanssa. Muonion paliskunnan kanssa ei ole järjestetty neuvotteluja kaavan valmisteluvaiheen kuulemisen aikana.

Kaavan laatija toteaa vastineessaan, että Muonion paliskunnan ja Paliskuntain yhdistyksen kanssa järjestetään poronhoitolain 53 § kaltaiset neuvottelut ehdotusvaiheessa.

Paliskuntain yhdistyksen lausunnossa todetaan, että Muonion paliskunnan alueella on erittäin paljon muuta maankäyttöä, jotka vaikuttavat paliskunnan poronhoidon harjoittamisen mahdollisuuksiin: mm. matkailutoiminta Ylläksellä, Oloksella, Pallaksella ja muualla paliskunnan alueilla, taajamat, aidatut autojen kylmätestausalueet, metsätalous, tuulivoima sekä suljettu ja uudelleen avattavaksi suunniteltu kaivostoiminta Hannukaisessa ja Rautuvaarassa. Paliskunta on joutunut väistämään ja sopeutumaan eri tavoin, eikä sillä ole enää varaa menettää luonnontilaisia alueita uusille maankäyttäjille.

Kaavan laatija toteaa vastineessaan, että lausunnossa esiin tuodut Muonion paliskunnan laajuiset asiat ja siihen maankäyttölinjaukset ovat maakuntakaava- ja yleiskaavatasolla ratkaistavia ja linjattavia asioita.

Paliskuntain yhdistyksen lausunnossa todetaan kuten Muonion paliskunnan lausunnossa, että Kemiläisen alue on Muonion paliskunnan tärkeää syys- ja talvilaidunalueita sekä porojen kulkureitti kesä- ja talvilaidunalueiden välillä.

Kaavan laatija toteaa vastineessaan, että ranta-asemakaava noudattaa maankäytöltään Äijäniemeen osoitettavaa ohjelmapalveluiden korttelialuetta lukuun ottamatta voimassa olevaa Jerisjärvi-Äkäsjärven osayleiskaavaa. Kaavalla ei estetä porojen koontia ja kuljetusta erotusaidalle.

Paliskuntain yhdistys toteaa kaavan vaikutuksesta poronhoitoon mm., että asemakaavalla osoitetaan tällä hetkellä rakentamattomia alueita matkailurakentamiselle ja ohjelmapalveluille. Kaavan toteuttamisen vaikutukset poronhoitoon ovat matkailun aiheuttamia suoria ja epäsuoria vaikutuksia. Muu maankäyttö aiheuttaa aina erilaisia haitallisia vaikutuksia poronhoidolle, esim. laidunalan vähentyessä jäljelle jääville alueille kohdistuu suurempi laidunnuspaine ja ne kuluvat entisestään.

Kaavan laatija toteaa vastineessaan, että ranta-asemakaava noudattaa maankäytöltään Äijäniemeen osoitettavaa ohjelmapalveluiden korttelialuetta lukuun ottamatta voimassa olevaa Jerisjärvi-Äkäsjärven osayleiskaavaa: voimassa olevassa oikeusvaikutteisessa osayleiskaavassa ranta-asemakaavoitettava alue sijaitsee keskeisiltä osiltaan loma- ja matkailualueeksi (R) osoitetulla alueella. Toisin kuin voimassa olevassa osayleiskaavassa, ranta-asemakaavaan on osoitettu M- ja MY-alueet, joiden kautta porojen siirtyminen luontaisesti ja poronhoito on mahdollista. Ko. alueiden pinta-ala on noin 2/3-osaa asemakaavoitettavasta alueesta. Porojen siirtyminen luontaisesti ja poronhoito on mahdollista myös korttelialueiksi (RM) osoitettujen alueiden kautta, sillä kaavamääräyksellä on kielletty tonttien aitaaminen.

Paliskuntain yhdistys esittää huolensa suunnittelualueen käytöstä jatkossa, koska siellä laiduntaa tai kulkee merkittävä osa Muonion paliskunnan poroista. Rakentaminen vaikuttaa suoraan laitumia ja rykimäaluetta. Lisäksi uhkana on matkailupalvelujen monipuolistuminen ja mm. reittiverkostojen kasvaminen. Tämä vaikuttaa mm. porojen luontaiseen laidunkiertoreittiin. Kaavassa osoitetaan rakentamista porojen kokoamisalueelle ja kuljetusreiteille erotusaitaan, mutta kaavassa osoitettavalla rakentamisella ei saa katkaista kriittisiä porojen kulkureittejä ja kuljetusreittejä vaan ne on turvattava kaavaratkaisuilla rakentamattomiksi, rauhallisiksi alueiksi.

Kaavan laatija toteaa vastineessaan, että kaavan laadinnassa on huomioitu nykyinen maankäyttö ja kaava noudattaa Äijäniemeen osoitettavaa ohjelmapalveluiden korttelialuetta lukuun ottamatta voimassa olevaa osayleiskaavaa. Kaavaprosessissa laadittujen selvitysten ja niiden vaikutusten arvioinnin pohjalta ei kaavan toteuttamisella aiheuta kenellekään elinympäristön laadun sellaista merkityksellistä heikkenemistä, joka ei ole perusteltua asemakaavan tarkoitus huomioon ottaen. Ranta-asemakaava ei myöskään aseta poronhoidolle sellaista kohtuutonta rajoitusta tai aiheuta sellaista kohtuutonta haittaa, joka kaavalle asetettavia tavoitteita tai vaatimuksia syrjäyttämättä voidaan välttää (MRL 54§). Lausunnossa esitetty vaade luonnontilaiseksi jättämisestä on voimassa olevan osayleiskaavan vastainen asemakaavoitettavan alueen osalta.

Paliskuntain yhdistys toteaa lausunnossaan kaavamääräyksistä ja -merkinnöistä mm., että kaavaselostuksen mukaan poronhoidon järjestämisen edellytykset olisi huomioitu vähäisellä rakentamalla jätettävällä alueella ja informoimalla alueen laidunoikeudesta ja määräämällä aitaamiskielto. Kaavassa osoitetaan kuitenkin laajasti rakentamista sekä ohjelmapalveluita porojen laidunalueelle ja pohjois-etelä -

suuntaisille kulkuja kuljetusreiteille, joten kaavalla ei huomioida poronhoidon järjestämisen edellytyksiä. Asiaa tulisi tarkastella laajemmin, myös kaava-alueen ulkopuoliset alueet huomioiden. Kaavassa osoitetaan matkailupalveluiden alue rakennusaloineen Jerisjärven ja Munajärven rannoille. Alueella voimassa olevassa yleiskaavassa rannat on kuitenkin osoitettu M-1 -alueeksi, missä sallitaan vain maa- ja metsätalouteen tai kalatalouteen liittyvä rakentaminen. Merkintä ei siten noudata yleiskaavan ohjausta.

Kaavan laatija toteaa vastineessaan, että asemakaavassa rakentamatta jäävä alue ei ole vähäinen: M- ja MY-alueiden pinta-ala on noin 2/3-osaa asemakaavoitettavasta alueesta. Lisäksi porojen siirtyminen luontaisesti ja poronhoito on mahdollista myös korttelialueiksi (RM) osoitettujen alueiden kautta, sillä kaavamääräyksellä on kielletty tonttien aitaaminen. Kaava mahdollistaa poronhoidon edellyttämät pohjois- ja etelä- sekä tarvittaessa itä-länsi suuntaisen kuljettamisen/porojen luontaisen siirtymisen. Asemakaava poikkeaa M-1 alueiden osalta voimassa olevasta yleiskaavasta. Poikkeaminen on perusteltu kaavaselostuksessa.

Lopuksi Paliskuntain yhdistys katsoo, että kaavan mukaisella toiminnalla aiheutettaisiin huomattavaa haittaa (PHL 2.2 §) alueen poronhoidolle, mikä on poronhoitolain vastaista. Kaavaratkaisu ei turvaa poronhoidon toiminta- ja kehittämisedellytyksiä sen sulkiessa porojen laiduntamisen, laidunkierron ja porojen kuljettamisen. Tästä syystä Muonion paliskunta vastustaa kaavan hyväksymistä. Paliskuntain yhdistys yhtyy näkemykseen.

Esitetyissä mielipiteissä (7 kpl) nousee esille mm.

- ristiriitainen tai riittävä menettely valmisteluaineiston nähtäville asettamisesta ja naapurien kuulemisesta
- yleiskaavan merkitys asemakaavoitukseen
- huoli kiinteistöjen arvon muutoksesta ja maanomistajien tasapuolinen kohtelusta
- huoli matkailun kasvun vaikutuksesta alueeseen ja asukkaisiin
- huoli liikennejärjestelyistä, liikenneturvallisuudesta ja yksityistien kestävydestä
- huoli luonnon kestävästä ja ympäristövaikutuksista (mm. Jerisjärvi, Äijäniemi ja Munajärvi)
- huoli jätevesijärjestelyistä
- tarve vaihtoehtoista kaavassa esitetyille ratkaisuille (rakentamisen osoittaminen, merkinnät ja rajaukset).

Kaavan laatija toteaa vastineessaan mm., että

- kaavan nähtäville asettamisesta vastaa kunta
- osayleiskaava on huomioitu suunnittelussa
- suunnittelualueen ympäristön kiinteistöjen arvo tulee nousemaan hankkeen myötä
- asemakaavalla luodaan edellytykset liikenteen järjestämiselle, selostukseen lisätään arvio liikennemäärien lisääntymisestä ja ehdotusvaiheeseen tarkennetaan arvio kohteen teoreettisesta maksimimajoituskapasiteetista ja työllisyysvaikutuksesta
- ennen alueellisen viemäriverkon valmistumista ja siihen liittymistä jätevedet ohjataan umpisäiliöihin ja kuljetetaan kunnan jätevedenpuhdistamoon käsiteltäväksi. Alueelle ei rakenneta pienpuhdistamo.

- kaava-alueelta on laadittu luontoselvitys, jonka pohjalta kaava on laadittu luonto- ja ympäristöarvoja kunnioittaen.
- Äijäniemen ranta-alueelle jää suojavyöhyke rantaviivan ja ohjelmapalvelujen rakennusalan väliin. Lisäksi kaavassa annetaan erityismääräyksiä rakentamisen ulkopuolelle jäävien alueiden ennallistamisesta ja kaavassa on osoitettu luontoselvityksen pohjalta suojeltavat ja säilytettävät alueet.
- kaavamuutos ei estä tai hankaloita jokaisen oikeutta nauttia alueen luonnosta ja hyödyntää sitä riippumatta alueen omistussuhteista. Asemakaavassa ranta-alueelle osoitettavat rakennuspaikat ovat yleiskaavan emätilamitoituksen mukaisia eivätkä loukkaa maanomistajien tasapuolista kohtelua
- vaihtoehtoisia ratkaisuja selvitetään ehdotusvaiheeseen (mm. liikenne).

Lausunnot, mielipiteet ja kaavanlaatijan vastine ovat kaava-aineiston liitteenä kokonaisuudessaan.

Kaavaehdotus on asetettava julkisesti nähtäville MRL 65 §:n mukaan. Nähtäville asettamisesta on tiedotettava kaavan tarkoituksen ja merkityksen kannalta sopivalla tavalla. Kaavaehdotus on pidettävä julkisesti nähtävänä vähintään 30 päivän ajan (MRA 27 §).

Kunnan jäsenillä ja osallisilla on oikeus esittää mielipiteensä kaavaehdotuksesta (muistutus) ja se on toimitettava kuntaan ennen nähtävänäoloajan päättymistä. Lausuntojen pyytämisestä säädetään MRL 28 §:ssä.

Ehdotus

Esittelijä: Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus merkitsee luonnosvaiheen lausunnot, mielipiteet ja kaavan laatijan vastineen tiedoksi ja asettaa ranta-asemakaavaehdotuksen vähintään 30 päivän ajaksi nähtäville. Lausuntopyyntö ehdotuksesta toimitetaan 1.11.2023 päivitetyn OAS:n mukaisesti.

Päätös

Hallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

Kunnanhallitus, 25.03.2024, § 45

Valmistelijat / lisätiedot:

Laura Enbuska-Mäki

laura.enbuska-maki@muonio.fi

kunnanjohtaja

Äijäniemen ranta-asemakaavaehdotus oli nähtävillä 2.1.2024-31.1.2024 ja siitä saapui viisi lausuntoa ja kolme muistutusta.

Saapuneet lausunnot

Lapin ELY- keskus ottaa kantaa lausunnossaan kaavamuodosta: pääosa ehdotuksessa osoitetusta matkailupalvelurakentamisesta sijoittuu ranta-alueen ulkopuolelle eikä ehdotuksessa ole osoitettu lainkaan tavanomaista lomarakentamista. Lapin ELY-keskus toistaa valmisteluaineistosta antamansa lausunnon ja katsoo edelleen, että ranta-asemakaava ei tässä tapauksessa ole oikea suunnitteluväline, kun otetaan

huomioon MRL 73 §:n mukaiset erityiset sisältövaatimukset sekä suunniteltu rakentamisen laatu ja määrä. ELY- keskus lausuu, että asemakaavan sisältövaatimuksista säädetään MRL 54 §:ssä ja vaikutusten arvioinnista MRL 9 §:ssä. MRL 57.1 §:n mukaan asemakaavassa voidaan antaa määräyksiä, joita kaavan tarkoitus ja sen sisällölle asetettavat vaatimukset huomioon ottaen tarvitaan asemakaava- aluetta rakennettaessa tai muutoin käytettäessä (asemakaavamääräykset). Asemakaavamääräykset voivat koskea myös haitallisten ympäristövaikutusten estämistä tai rajoittamista.

Kaavan laatija toteaa vastineessaan, että kaavamuoto on Muonion kunnan tahtotilan mukainen ranta-asemakaava, jolla kunta haluaa varmistaa, ettei kunnalle koidu kaavan edellyttämiä infrastruktuurin toteutus- tai ylläpitokustannuksia, mikä asemakaavassa maankäyttö- ja rakennuslain 83 §, 84 § ja 90 § mukaisesti kuuluu kunnalle.

Lapin ELY-keskus toteaa, että se kiinnitti huomiota aiemmassa vaiheessa antamassaan lausunnossa maanomistajien tasavertaiseen kohteluun sekä yleiskaavan ohjausvaikutukseen. ELY-keskuksen mukaan ehdotukseen on avattu kaavaratkaisun emätilaperusteista laskentatapaa. Lapin ELY-keskus toteaa, että yleiskaavassa maanomistajien rakennusoikeus on tutkittu kiinteistökohtaisesti ja rakentaminen loma-asuntoalueiden ulkopuolella ei ole mahdollista vapaarantaosuuden säilyttämiseksi. Ranta-alueiden ulkopuolelle on kaavassa osoitettu laajoja maa- ja metsätalousalueita, joilla sallitaan vain elinkeinoon liittyvä rakentaminen. Kaavaehdotuksessa rakennusoikeutta on edelleen osoitettu yleiskaavassa asemakaavoitettavaksi alueeksi osoitetun alueen ulkopuolelle maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi rantavyöhykkeellä (M-1) osoitetulle alueelle Jerisjärven ja Munajärven rannalle. Kaavaehdotuksessa ohjelmapalveluiden alueen (MO) kaavamerkintä on muutettu ympäristöministeriön asemakaavamerkinnyt ja -määräykset -oppaan mukaiseksi RM-1-alueeksi. Lapin ELY-keskus katsoo, että kaavamerkintä vastaa nyt suunniteltua käyttötarkoitusta, mutta yleiskaava ei ole ollut ohjeena osoitettaessa RM-1- aluetta yleiskaavan M-1-alueelle eikä riittäviä perusteluja yleiskaavasta poikkeamiselle ole esitetty.

Kaavanlaatija esittää vastineessaan, että kaavaselostuksen sivulla 12 on edelleen tarkennettu ko. asiaa: kiinteistöllä 498-893-10-1, jonka alueelle (osa) asemakaavaa laaditaan, on muunnetun rantaviivakilometrien (yht. 21,058 km) ja jo käytettyjen rakennusoikeuksien (2 kpl) jälkeen jäljellä 38 potentiaalista rakennuspaikkaa. Näistä 28 rakennuspaikkaa on yleiskaavassa osoitettu Toras-Olosjärven väliselle RM-5 -alueelle ja 8 rakennuspaikkaa Kutunivan RM-2 -alueelle. Yksi rakennuspaikka on tarkoitus osoittaa tämän asemakaavan myötä Äijäniemeen (ohjelmapalvelut) ja yksi Munajärven ranta-alueelle (sauna). Kahden rakentamattoman rakennuspaikan siirto saman kiinteistön alueella ei näin ollen vaaranna maanomistajien tasapuolista kohtelua. Lisäksi kappaletta 5.3.4 on täydennetty maisemavaikutusten arvioinnin osalta.

Luontoympäristön osalta Lapin ELY-keskus katsoo lausunnossaan, että alueelle tehty luontoselvitys on asianmukaisella ja riittävällä tavalla laadittu. Lapin ELY-keskus katsoo, että varsinaista luonnonsuojelulain 35 §:n mukaista Natura-arviointia ei ole tarpeen laatia, koska kaavaehdotuksessa ei ole suunniteltu sellaisia toimintoja, jotka kohdistuisivat heikentävästi Tornionjoen ja Muonionjoen tai Pallas-Yllästunturin

Natura-alueeseen. Lapin ELY-keskus katsoo, että geologisista arvoista ja vesilain mukaisista asioista ge -alueen kaavamääräystä on täydennetty riittävällä tavalla turvaamaan muodostuman geologisia arvoja. Lisäksi kaavamääräystä on täydennetty riittävällä tavalla luonnontilaisten purojen kaavamääräyksestä.

Lapin liitto esittää lausunnossaan, että kaavaselostuksessa olisi hyvä tuoda esille soveltuvien osien myös koko maakuntakaava-aluetta koskevia suunnittelumääräyksiä. Muutoin Lapin liitto toteaa Äijäniemen ranta-asemakaavan sopeutuvan Tunturi-Lapin maakuntakaavan tavoitteisiin.

Tornionlaakson museo on lausunut ranta-asemakaavan valmisteluaineistosta 15.6.2023. Lausunnossaan museo kiinnitti huomiota muun muassa kaavoitettavan alueen sijaintiin valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella ja vaikutusten arviointiin suhteessa valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin. Lisäksi museo kiinnitti huomiota arkeologisessa inventoinnissa esiin tulleiden kohteiden merkitsemiseen ja niitä koskeviin kaavamääräyksiin, rakentamisalueiden rajauksiin, rakentamisen osoittamista osayleiskaavan vastaisesti ranta-alueelle sekä MY-aluetta koskevan kaavamääräyksen lisäämiseen. Lausuntoon laaditussa vastineessa on mainittu, että korttelialueita ja rakennusaloja tarkistetaan ja tarkennetaan ehdotusvaiheessa. Kaavaehdotuksessa korttelialueet ja rakennusalat ovat kuitenkin täysin samat kuin kaavaluonnoksessa. Tornionlaakson museo toteaa, että kaava ei rajoita rakentamisen mahdollista levittäytymistä koko Munajärven ja Jerisjärven väliselle alueelle, mikä vaikeuttaa muun muassa porojen vapaata liikkumista.

Kaavan laatija toteaa vastineessaan, että korttelialueita ja sen myötä rakennusaloja on pienennetty ehdotusvaiheeseen, millä on lisätty mahdollisuuksia porojen vapaaseen liikkumiseen.

Tornionlaakson museo toteaa, että MY-alueen kaavamerkintään on lisätty osayleiskaavasta maisematyölupapalveluite, mutta ei muilla tavoin esitetty suunnittelusuosituksia kuten osayleiskaavassa. Tornionlaakson museon näkemyksen mukaan ranta-asemakaavassa tulisi tarkentaa osayleiskaavan määräyksiä, ei vähentää niitä. Valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella tulee vaalia alueen maisemallisten ominaispiirteiden säilymistä, jotka ovat osa alueen vetovoimatekijöitä.

Tornionlaakson museon lausunnon mukaan rakentamisen osoittamista osayleiskaavan vastaisesti ranta-alueelle on kaavaselostuksessa perusteltu sillä, että osayleiskaavassa R-alueelle osoitettu rakennusoikeus on ranta-asemakaavassa palautettu. Äijäniemi on niemi, jolloin rakennusoikeuden siirtäminen muualle yleiskaavassa on ollut perusteltua ottaen huomioon maakuntakaavan yleismääräyksen, jonka mukaan *Rakennuksia tai muita huomattavia rakenteita ei tule suunnitella sijoitettavaksi maisemallisesti aroille paikoille, kuten kapeisiin niemen kärkiin ja kannaksille sekä rantamaisemaa hallitsevien kumpareiden huipulle*. Tämä tukee myös maisema-alueen arvojen säilymistä.

Tornionlaakson museon mukaan kaavan vaikutusten arvioinnissa ei ole millään tavalla arvioitu Äijäniemeen esitettyjen ohjelmanpalvelujen vaikutuksia osayleiskaavassa niemen tuntumaan osoitetuille perinteisen kalastuselinkeinon apajapaikoille. Apajapaikat periytyvät isonjaon ajoilta. Kaavaa laatiessa ei ilmeisesti ole tutkittu tai selvitetty apajapaikan merkitystä alueen perinteisten elinkeinojen osana. Lisäksi kaavan vaikutusten arvioinnissa suhteessa valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin

ei ole edelleenkään tunnistettu ja arvioitu kaavan vaikutusta valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen. Vaikutuksia maisemaan on tuotu esiin toisaalla vaikutustenarviointi-kappaleessa, vaikka valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen ollessa kyseessä maisemavaikutukset kohdistuvat nimenomaan valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin.

Tornionlaakson museo toteaa lausunnossaan edelleen, että kaavaselostuksen kappaleessa *Suunnittelun lähtökohdat* ja sen alaluvussa *rakennettu ympäristö* on huomioitu kiinteät muinaisjäännökset. Äijäniemi (*tunnus muinaisjäännösrekisterissä 1000045940*) kohteen status on huomioitu selostuksessa kiinteäksi muinaisjäännökseksi. Suunniteltavassa asemakaavamääräyksessä kiinteän muinaisjäännöksen sm -merkinnän lause on korjattu Tornionlaakson museon ohjeen mukaisesti. Myös muuhun kulttuuriperintökohteeseen asemakaavamääräyksessä on lisätty vastuumuseon nimi. Muinaisjäännöstä ja kulttuuriperintökohdetta koskeva kaavamääräykset on sijoitettu kaavassa kaavamääräysluetteloon. Tornionlaakson museon näkemyksen mukaan kaavamääräykset tulee sijoittaa kaavamerkinnän yhteyteen kuten muissakin Muonion ranta-asemakaavoissa on menetelty.

Kaavanlaatija toteaa vastineessaan, että kaavamääräykset ovat velvoittavia toisin kuin suositukset. Äijäniemi ulottuu n. 65 m Jerisjärvelle ja on leveydeltään juuresta n.105 m ja keskeisiltä osiltaan yli 70 m leveä puustoinen alava niemi. Kaavan laatijan näkemyksen mukaan kyse ei ole maisemallisesti arka kapea niemi. Ohjelmapalveluilla ei hankaloiteta tai estetä apajapaikan käyttöä kalastukseen. Kaavaselostuksen vaikutusten arviointia tarkennetaan Tornionlaakson museon esittämällä tavalla. Tarkennus on luonteeltaan vähäinen eikä edellytä kaavamateriaalin uudelleen nähtäville asettamista. Kaavanlaatija toteaa Tornionlaakson museolle vastineessaan, että kaavamerkinnät ja -määräykset ovat sitovia sijainnista riippumatta kaavakartta-asiakirjassa.

Muonion paliskunta toteaa lausunnossaan, että Kemiläisen alue, johon Äijäniemen suunniteltu ranta-asemakaava sijoittuu kokonaisuudessaan, on paliskunnalle tärkeä syys/talvilaidunalue ja erittäin tärkeä alue paliskunnan pohjoisosien toiminnan mahdollistamiseksi. Kaava-alueen luonnontilaisuus mahdollistaa porojen siirtymisen luontaisia vaellusreittejä pitkin paliskunnan pohjoisosista paliskunnan keskiosiin ja keskiosista pohjoisosiin.

Paliskunnan mukaan kaavaselostuksessa on mainittu asioita, jotka vähentävät paliskunnalle ja poronhoidolle aiheutuvaa haittaa, mutta tosiasiasa nuo seikat (kuten aitaamattomuus, reittien puute) eivät vähennä aiheutuvaa haittaa kovinkaan paljoa, eivätkä edesauta poronhoidon toimintaedellytyksiä. Kuvatun alueen laajuus poistaa koko Kemiläisen itäisen puolen paliskunnan käytöstä ja aiheuttaa häiriötä Kemiläisen jo nyt kapealle alueelle, jolloin porojen siirtyminen luontaisesti alueen läpi tulee hankalaksi. Paliskunnan mukaan poronhoitotehtävien suorittaminen, kuten porojen kuljettaminen Kemiläisen läpi ja porojen kokoaminen Kemiläiseen käy mahdolltomaksi (porojen kuljettaminen tokkana vaatii rauhallista ympäristöä ja häiriötekijät alueella, kuten alueella liikkuvat ihmiset, melu, uudet rakenteet, tiet ynnä muut luonnottomat esteet) aiheuttavat valtavaa estevaikutusta suhteellisen kauas rakennetun alueen ympärille ja luovat rauhattoman alueen, jolla poro ei viihdy. Paliskunta esittää lausunnossaan, että kaavaehdotus ei ole ottanut huomioon ollenkaan neuvottelussa käsiteltyjä asioita ja huolia, joita paliskunta on esittänyt. Kaavoituksella suunniteltu

infra leviää niin laajalle alueelle, että estevaikutus estää Kemiläisen laen itäisellä puolella porojen siirtämisen alueen läpi kokonaan ja aiheuttaa niin kovaa häiriötä alueelle, ettei Kemiläiseen pysty enää poroja kokoamaan ollenkaan.

Lausunnon mukaan paliskunnan pohjoisosissa on erittäin paljon vesistöjä ja yksityisten maanomistajien aitarakenteita, jotka estävät porojen liikkumisen jo tällä hetkellä lähes kokonaan paliskunnan keskiosista sen pohjoisosiin ja pohjoisosista keskiosiin. Tämän vuoksi jäljellä olevat vapaat alueet vesistöjen ja aitojen välisissä pullonkauloissa ovat elintärkeitä paliskunnalle. Laajoja yksityisten aidattuja alueita löytyy Kemiläisen lähialueilta ja tämä kyseinen kaavoitushanke tekee pullonkaulaa yhä pienemmäksi. Kriittisten alueiden rakentaminen tekee paliskunnan laidunkiemeron toteuttamisen mahdottomaksi ja aiheuttaa laidunpaineen kohdentumista laajemmalle, pirstaloituneelle alueelle pilaten näin paliskunnan laidunalueita.

Muonion paliskunta toteaa lausunnossaan, että kuvatun kaltaisen matkailutoiminnan kehittäminen suhteellisen luonnontilaiselle Kemiläisen alueelle ei ole kestävää, ekologista eikä sosiaalisesti hyväksyttävää. Uusien matkailualueiden kaavoitus ja rakentaminen tulee kohdentaa jo rakennetuille ja vähemmän kriittisille alueille, joilta poronhoito on jo joutunut siirtymään, eikä pilata laajoja luonnontilaisia alueita uudella infralla. Paliskunnan mukaan em. hankkeelle löytyy varmasti paikka jo olemassa olevan matkailurakentamisen läheisyydestä Olokselta tai kirkonkylää lähempää, jolloin siitä ei olisi paliskunnalle kohtuutonta haittaa kuten Kemiläisessä. Paliskunta esittää, että jäljelle jääneet pullonkaulat tulee rauhoittaa kaavoitukselta, jotta poronhoito Muoniossa voi edelleen olla kannattavaa elinkeinotoimintaa. Kriittiselle alueelle kaavoittaminen voi poistaa isoja laidunalueita porotalouden käytöstä, kuten tämänkin hankkeen takia tulisi käymään. Kriittisten alueiden rakentaminen heikentää porotalouden kannattavuutta monin eri tavoin. Erotuksia ei pystytäkään pitämään ajoissa, kustannukset porojen kokoamiseen kasvavat, poroja joudutaan luonnonlaitumien tilan heikentyessä ja laidunten pirstaloituessa ruokkimaan entistä enemmän, jotta porot saadaan pysymään koossa ja joudutaan rakentamaan uutta infraa paliskunnalle, jotta poronhoitotyöt voidaan ylipäättään suorittaa. Tällaisten erityisen kriittisten alueiden kaavoitus ja rakentaminen tulee näistä syistä lopettaa kokonaan.

Muonion paliskunta näkee, että ehdotuksen mukainen kaava aiheuttaa toteutuessaan kohtuuttoman ja huomattavan haitan edellä mainittujen asioiden takia. Paliskunta ei voi hyväksyä kaavaluonnosta edellä mainituista syistä missään nimessä.

Kaavanlaatija toteaa vastineessaan, että kuten valmisteluvaiheen vastineessa todettiin, voimassa olevassa oikeusvaikutteisessa Jerisjärvi-Äkäsjärven osayleiskaavassa ranta-asemakaavoitettava alue sijaitsee keskeisiltä osiltaan loma- ja matkailualueeksi (R) osoitetulla alueella. Toisin kuin voimassa olevassa osayleiskaavassa, ranta-asemakaavaan on osoitettu M- ja MY-alueet, joiden kautta porojen siirtyminen luontaisesti on mahdollista. Niiden pinta-ala on noin 2/3-osaa asemakaavoitettavasta alueesta. Porojen siirtyminen luontaisesti on mahdollista myös korttelialueiksi (RM) osoitettujen alueiden kautta, sillä kaavamääräyksellä on kielletty tonttien aitaaminen. Ranta-asemakaava on voimassa olevan oikeusvaikutteisen osayleiskaavan mukainen R -alueen rakentamisen tehokkuuden osalta. Alueen toteuttamisen edellyttämä infra on osoitettu merkittävästi pienemmälle alueelle kuin voimassa oleva osayleiskaava mahdollistaa.

Lisäksi asemakaavan laadinnan eräänä lähtökohtana on ollut huomioida paliskunnan näkemykset ja huolet, jotta Muonion kunnan matkailuohjelman mukaisen korkealaatuksen matkailukohteen toteuttaminen aiheuttaisi mahdollisimman vähän haittaa tai jopa edistäisi vähäisessä määrin poronhoidon järjestämistä kaavoitettavalla alueella. Lisäksi ehdotusvaiheeseen on tarkistettu ja tarkennettu korttelialueita sekä rakennusaloja.

Kaavanlaatija toteaa, että paliskunnan esille tuomat poronhoidon kannalta erityisen kriittiset alueet tulee ratkaista - ja voimassa olevan yleiskaavan perusteella on ratkaistu - yleiskaavatasolla yhteistyössä kunnan kanssa. Kaavan laadinnassa on huomioitu nykyinen maankäyttö ja kaava noudattaa Äijäniemeen osoitettavaa ohjelmanpalveluiden korttelialuetta ja Munajärven pientä korttelialuetta (rakennusoikeus 50 k-m², pinta-ala 850 m²) lukuun ottamatta voimassa olevaa osayleiskaavaa. Kaavanlaatija toteaa, että kaavaprosessissa laadittujen selvitysten ja niiden vaikutusten arvioinnin pohjalta ei kaavan toteuttamisella aiheuta kenellekään elinympäristön laadun sellaista merkityksellistä heikkenemistä, joka ei ole perusteltua asemakaavan tarkoitus huomioon ottaen. Ranta-asemakaava ei myöskään aseta poronhoidolle sellaista kohtuutonta rajoitusta tai aiheuta sellaista kohtuutonta haittaa, joka kaavalle asetettavia tavoitteita tai vaatimuksia syrjäyttämättä voidaan välttää (MRL 54 §).

Paliskuntain yhdistys toteaa lausunnossaan, että kaava-alue sijoittuu kokonaan Muonion paliskunnan alueelle, erityisesti poronhoitoa varten tarkoitetulle alueelle. Kaava-alue sijoittuu valtion maille. Muonion paliskunnan suurin sallittu eloporomäärä on 6 000 ja poron omistajia on 126. Porotalous on merkittävä elinkeino Muonion kunnassa. Alueen poronhoito perustuu luonnonlaitumien ympärivuotiseen hyödyntämiseen ja porojen luontaiseen laidunkiertoon. Poronhoito on merkittävä sidostoimiala alueen vahvalle matkailulle ja se työllistää merkittävästi myös lihan jalostuksen kautta.

Paliskuntain yhdistys toteaa, että poronhoitolaki (848/1990) (PHL) on erityislaki, joka tulee ottaa huomioon poronhoitoalueella toimittaessa. Poronhoitolaki turvaa elinkeinon aseman ja säättää poronhoidolle sen perusedellytyksen, vapaan laidunnusoikeuden (PHL 3 §): "Poronhoitoa saadaan tässä laissa säädettyin rajoituksin harjoittaa poronhoitoalueella maan omistus- tai hallintaoikeudesta riippumatta." Muonion paliskunta sijaitsee erityisesti poronhoitoa varten tarkoitetulla alueella. Alueella olevaa valtion maata ei saa käyttää sillä tavoin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle. Maan luovuttaminen tai vuokraaminen tällä alueella saa tapahtua vain sillä ehdolla, että maanomistajalla tai vuokramiehellä ei ole oikeutta saada korvausta porojen aiheuttamista vahingoista (PHL 2 §).

Poronhoitolaissa (53 §) säädetään, että suunnitellessaan valtion maita koskevia, poronhoidon harjoittamiseen olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä, valtion viranomaisen on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajan kanssa. Poronhoitolain 53 §:n kaltainen neuvottelu on pidetty ehdotusvaiheessa. Tunturi-Lapin maakuntakaavassa määrätään kaavan yleismääräyksissä: "Poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset on turvattava. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet ja valtion maiden osalta on neuvoteltava asian osaisen paliskunnan kanssa." Paliskuntain yhdistys esittää

lausunnossaan, että tätä määräystä ei tunnisteta kaavaselostuksessa. Alueella on voimassa osayleiskaava, joka on vuodelta 2015. Siinä ei ole poronhoitoa turvaavaa erillistä määräystä. Osayleiskaavan M-alueet kuitenkin osaltaan mahdollistavat poronhoidon toiminnan edellytyksiä pitämällä alueita metsänä verrattuna rakennettuihin alueisiin, jotka vievät pysyvästi laidunalaa rakentamisen ja ihmistoiminnan häiriön kautta. Nyt ranta-asetemakaavalla ollaan osoittamassa rakentamista myös M-alueille.

Kaavanlaatija toteaa vastineessaan, että Muonion paliskunnan kanssa on järjestetty poronhoitolain 53 § kaltaiset neuvottelut 6.11.2023 ennen ehdotusvaiheen nähtävillä oloa, mistä laadittu muistio on osa kaava-aineistoa. Muonion paliskunnan edustajien kanssa on neuvoteltu epävirallisesti 6.9.2022 ja PHL 53§:n edellyttämällä tavalla 6.11.2023, mikä on kuvattu kaavaselostuksen sivulla 15. Kaavanlaatija toteaa, että Paliskuntain yhdistyksen esille tuomat poronhoidon kannalta tärkeät alueet tulee ratkaista - ja voimassa olevan osayleiskaavan perusteella on ratkaistu - yleiskaavan tasolla yhteistyössä kunnan kanssa. Kaavanlaatija toteaa, että ranta-asetemakaavassa osoitettuja M- ja MY-alueita on merkittävästi enemmän kuin voimassa olevassa osayleiskaavassa.

Kaavanlaatija toteaa, että kaavaprosessissa laadittujen selvitysten ja niiden vaikutusten arvioinnin pohjalta ei kaavan toteuttamisella aiheuta kenellekään elinympäristön laadun sellaista merkityksellistä heikkenemistä, joka ei ole perusteltua asemakaavan tarkoitus huomioon ottaen. Ranta-asetemakaava ei myöskään aseta poronhoidolle sellaista kohtuutonta rajoitusta tai aiheuta sellaista kohtuutonta haittaa, joka kaavalle asetettavia tavoitteita tai vaatimuksia syrjäyttämättä voidaan välttää (MRL 54§). Kaavanlaatija toteaa vastineessaan, että lausunnossa esitetty vaade luonnontilaiseksi jättämisestä on voimassa olevan osayleiskaavan vastainen asemakaavoitettavan alueen osalta.

Paliskuntain yhdistys esittää lausunnossaan, että Muonion paliskunnan alueella on erittäin paljon muuta maankäyttöä, jotka vaikuttavat paliskunnan poronhoidon harjoittamisen mahdollisuuksiin: mm. matkailutoiminta Ylläksellä, Oloksella, Pallaksella ja muualla paliskunnan alueilla, taajamat, aidatut autojen kylmätestausalueet, metsätalous, tuulivoima sekä suljettu ja uudelleen avattavaksi suunniteltu kaivostoiminta Hannukaisessa ja Rautuvaarassa. Paliskunta esittää, että se on joutunut väistämään ja sopeutumaan eri tavoin, eikä sillä ole enää varaa menettää luonnontilaisia alueita uusille maankäyttäjille.

Paliskuntain yhdistys toteaa, että Kemiläisen alue on Muonion paliskunnan tärkeää syys- ja talvilaidunalueita sekä porojen kulkureitti kesä- ja talvilaidunalueiden välillä. Suurin osa paliskunnan pohjoisalueen poroista kulkee alueen kautta laidunkiertonsa aikana pohjois-etelä -suunnassa. Kaava-alue on myös paliskunnan rykimäaluetta, eli lisääntymisaluetta, ja siellä laidunnusrauhan säilyttäminen on erityisen tärkeää. Matkailutoiminta aiheuttaa aina häiriötä porojen laidunnukselle laajemmin kuin vain rakennetuilla alueilla. Poroja myös kootaan Kemiläiseen ja niitä kuljetetaan alueelta erotukseen Luusunselän erotusaidalle. Kootut porot eivät pysähdy häiritylle alueelle ja häiriö estää porojen kuljettamisen tokkana. Paliskunnan tässä osassa on laajoja vesistöjä ja aidattuja autotestiratoja ja yksityismaita, jotka jo nyt estävät ja ohjaavat porojen laidunnusta ja kulkua.

Kaavanlaatija toteaa vastineessaan, että lausunnossa esiin tuodut Muonion paliskunnan laajuiset asiat ja siihen maankäyttölinjaukset ovat maakuntakaava- ja yleiskaavatasolla ratkaistuja ja linjattuja asioita. Kaavanlaatija toteaa, että kaavalla ei estetä porojen koontia ja kuljetusta Luusunselän erotusaidalle.

Paliskuntain yhdistyksen lausunnon mukaan asemakaavalla osoitetaan rakentamattomia alueita matkailurakentamiselle ja ohjelmapalveluille. Kaavan toteuttamisen vaikutukset poronhoitoon ovat matkailun aiheuttamia suoria ja epäsuoria vaikutuksia. Muu maankäyttö aiheuttaa aina erilaisia haitallisia vaikutuksia poronhoidolle. Laidunalueet vähenevät suoraan rakentamisen alle ja pirstoutuvat pienempiin osiin, jolloin niiden käytettävyyks muuttuu. Matkailun vaatimat reitit pirstovat poronhoidon toiminta-alueita ja aiheuttavat häiriötä laajemmalle varsinaisen rakennetun alueen ympäristöön. Ihmistoiminnan lisääntyessä porojen laidunnus siirtyy rauhallisemmille alueille sen aiheuttaman häiriön vuoksi (= epäsuora laidunmenetys). Rakentaminen väärään paikkaa voi johtaa sellaisiin estevaikutuksiin, että laajojakin alueita jää käyttökelvottomaksi. Laidunalan vähentyessä jäljelle jääville alueille kohdistuu suurempi laidunnuspaine ja ne kuluvat entisestään. Lisäksi poronhoitotoiminta voi vaikeutua ja poronhoidon rakenteita jäädä käyttökelvottomiksi tai vaikeasti käytettäviksi. Porojen kokoaminen vaatii rauhallisen alueen, jotta porot pysyvät alueella. Poroja ei voida kuljettaa tokkana mistä tahansa, vaan se vaatii alueen, josta poro kulkee luontaisesti mielellään ja missä ei ole häiriötä hajottamassa tokkaa. Muun muassa tällaisten vaikutusmekanismien kautta uusi matkailurakentaminen ja ihmistoiminta heikentävät porolaitumien kuntoa ja porotalouden kannattavuutta: karjan tuotto heikkenee ja kustannukset, mm. lisätyöstä ja -ruokinnasta, infran rakentamisesta ja suunnittelusta kasvavat. Poronhoito voidaan joutua järjestämään kokonaan uudelleen, mikä on kallista ja vie aikaa.

Paliskuntain yhdistyksen mukaan Äijäniemen ranta-asemakaavan mukaisella rakentamisella olisi huomattava haitallinen vaikutus koko paliskunnan pohjoisen osan toimivuuteen poronhoidossa. Alue on hyvää kangasmaata, missä on runsaasti porojen tärkeintä syysravintoa, sieniä, sekä talviravintoa eli jäkäliä ja varpuja. Merkittävä osa paliskunnan poroista, noin 1000 poroa, laiduntaa kaava-alueella ja sen ympäristössä syksyllä ja talvella tai kulkee sen kautta. Kaavalla rakentamista laajennetaan luonnontilaisille alueille. Tämä vie suoraan porojen syys- ja talvilaitumia sekä rykimäaluetta.

Kaavanlaatija toteaa vastineessaan, että kaava noudattaa Äijäniemeen osoitettavaa ohjelmapalveluiden korttelialuetta ja Munajärven pientä korttelialuetta (rakennusoikeus 50 k-m², pinta-ala 850 m²) lukuun ottamatta voimassa olevaa osayleiskaavaa: voimassa olevassa oikeusvaikutteisessa osayleiskaavassa ranta-asemakaavoitettava alue sijaitsee keskeisiltä osiltaan loma- ja matkailualueeksi (R) osoitetulla alueella. Toisin kuin voimassa olevassa osayleiskaavassa, ranta-asemakaavaan on osoitettu M- ja MY-alueet, joiden kautta porojen siirtyminen luontaisesti ja poronhoito on mahdollista. Ko. alueiden pinta-ala on noin 2/3-osaa asemakaavoitettavasta alueesta. Porojen siirtyminen luontaisesti ja poronhoito on mahdollista myös korttelialueiksi (RM) osoitettujen alueiden kautta, sillä kaavamääräyksellä on kielletty tonttien aitaaminen.

Paliskuntain yhdistys esittää lausunnossaan, että loma-asuntorakentaminen ja ihmistoiminnan häiriö estää porojen laidunkiernon, kokoamisen ja kuljettamisen alueen kautta. Myös toiminta ohjelmapalveluiden alueilla aiheuttaa häiriötä. Rakentaminen ja ohjelmapalvelut myös todennäköisesti houkuttavat alueelle muuta toimintaa tulevaisuudessa, mikä voi johtaa matkailun reittiverkoston laajenemiseen. Kaavassa suunniteltu toiminta katkaisee porojen luontaisen laidunkiertoreitin, joka johtaa talvilaitumilta kevätlaitumille ja jälleen kesälaidunalueelta syys- ja talvilaitumille. Kaava-alueen lounaispuolella, sijaitsee paliskunnan Luusunselän erotusaitapaikka. Lausunnossa esitetään, että kaavassa ollaan rakentamassa matkailupalveluita porojen kokoamisalueelle ja kuljetusreiteille erotusaitaan. Aitapaikat rakennetaan aina sinne, mihin porot luontaisesti kerääntyvät tai mihin niitä voidaan kuljettaa tokkana ilman luontaisia esteitä. Kuljettaminen on erittäin herkkää ihmistoiminnan aiheuttamalle häiriölle: liike, ääni tai jopa haju tokan edessä hajottaa sen ja porot leviävät laajasti ympäristöön; tällöin ne pitää koota uudelleen ja käyttää enemmän työvoimaa tai aikaa, mikä tarkoittaa kustannuksia paliskunnalle. Kaavalla suunnitellusta toiminnasta aiheutuu Muonion paliskunnalle laajempi laidun- ja toiminta-alueiden menetys kuin vain pelkkä rakennettu alue. Tämän johdosta paliskunnan toimintaa on muutettava, kunnes ei ole enää tilaa väistää.

Kaavanlaatija toteaa vastineessaan, että lausunnossa esille tuodut poronhoidon kannalta erityisen kriittiset alueet tulee ratkaista - ja voimassa olevan yleiskaavan perusteella on ratkaistu - yleiskaavan tasolla yhteistyössä kunnan kanssa. Ranta-asemakaavoitukseen on ryhdytty voimassa olevan osayleiskaavan pohjalta ja sen mukaisesti. Kaava noudattaa Äijäniemeen osoitettavaa ohjelmapalveluiden korttelialuetta ja Munajärven pientä korttelialuetta (rakennusoikeus 50 k-m², pinta-ala 850 m²) lukuun ottamatta voimassa olevaa osayleiskaavaa.

Kaavanlaatijan vastineessa todetaan, että Luusunselän poroerotusaitapaikka sijaitsee Olostunturin eteläpuolella linnuntietä n. 9 km lounaaseen. Ranta-asemakaavassa osoitettuja, mm. porojen laiduntamisen mahdollistavia M- ja MY-alueita on merkittävästi enemmän kuin voimassa olevassa osayleiskaavassa.

Yksityiskohtaisina huomioina Paliskuntain yhdistys esittää lausunnossaan, että kaavaselostuksessa lukee edelleen (s.16), että paliskunnan kanssa olisi järjestetty PHL 53 §:n mukaiset neuvottelut kaavaluonnoksen nähtävilläolon aikana. Neuvottelu järjestettiin ehdotusvaiheessa eikä sen perusteella tehty mitään muutoksia kaavaan.

Kaavamääräyksiin on kirjattu määräys: "Rakennettaessa poronhoitoalueelle on huomioitava poronhoitolain takaama vapaa laidunoikeus. Tontteja ei saa aidata." Paliskuntain yhdistyksen mukaan tämä ei käytännössä turvaa poronhoidon toiminta- ja kehittämisedellytyksiä kaava-alueella. Kaavaselostuksen mukaan poronhoidon edellytykset olisi huomioitu vähäisellä rakentamatta jätettävällä alueella ja informoimalla alueen laidunoikeudesta ja määräämällä aitaamiskielto. Kaavassa osoitetaan kuitenkin laajasti rakentamista sekä ohjelmapalveluita porojen lisääntymisalueelle, syys- ja talvilaidunalueelle ja poikittain vasten porojen pohjois-etelä -suuntaisille kulku- ja kuljetusreiteille, joten kaavalla ei huomioida poronhoidon järjestämisen edellytyksiä. Kaavaselostuksen mukaan poronhoidon edellytyksiä säilytetään sillä, että rakentamattomat alueet säilytetään metsäisinä ja vaurioituneet alueet ennallistetaan. Kaavassa ei kuitenkaan jätetä tilaa pohjois-etelä -suuntaiseen kulkemiseen tai kuljettamiseen, koska ainoa siihen soveltuva alue tullaan

rakentamaan. Kaava-alueen länsiosan M/MY-alue on rakkavivikkoinen ja alueelle on lisäksi osoitettu ulkoilureittejä, eikä sitä kautta poroja voida kuljettaa.

Paliskuntain yhdistyksen lausunnossa esitetään, että kaavassa osoitetaan matkailupalveluiden RM-1 alueet (ohjelmapalvelualueet) rakennusaloineen Jerisjärven ja Munajärven rannoille. Alueella voimassa olevassa yleiskaavassa rannat on kuitenkin osoitettu M-1 -alueeksi, missä sallitaan vain maa- ja metsätalouteen tai kalatalouteen liittyvä rakentaminen. Merkintä ei siten noudata yleiskaavan ohjausta. Voimassa olevassa osayleiskaavassa R-alueeksi eli loma- ja matkailualueeksi, johon saa rakentaa loma-asuntoja ja matkailutoimintaan liittyviä rakennuksia, osoitetut alueet on merkitty ranta-asemakaavassa RM-alueiksi eli matkailua palvelevien rakennusten korttelialueeksi. Lausunnon mukaan alueelle osoitetaan varsin suuria kem2 määriä ohjeellisen rakennusalan merkinnöin, eli laajoille RM-alueille voidaan rakentaa paljon (5000 km²), ja miten vain. Lausunnossaan paliskuntain yhdistys esittää näkökulman, onko tämä osayleiskaavan mukaista.

Kaavanlaatija toteaa vastineessaan, että Muonion paliskunnan kanssa on järjestetty poronhoitolain 53 § kaltaiset neuvottelut 6.11.2023 ennen ehdotusvaiheen nähtävilläoloa, mistä laadittu muistio on osa kaava-aineistoa. Lisäksi Muonion paliskunnan edustajien kanssa on neuvoteltu epävirallisesti 6.9.2022. Kaavanlaatija toteaa, että asemakaavassa rakentamatta jäävä alue ei ole vähäinen: M- ja MY-alueiden pinta-ala on noin 2/3-osaa asemakaavoitettavasta alueesta. Lisäksi porojen siirtyminen luontaisesti ja poronhoito on mahdollista myös korttelialueiksi (RM) osoitettujen alueiden kautta, sillä kaavamääräyksellä on kielletty tonttien aitaaminen. Kaava mahdollistaa poronhoidon edellyttämät pohjois- ja etelä- sekä tarvittaessa itä-länsi suuntaisen kuljettamisen / porojen luontaisen siirtymisen.

Kaavanlaatija toteaa vastineessaan, että osayleiskaavasta poikkeaminen on perusteltu asemakaavaselostuksen kappaleessa 5.3.4.

Paliskuntain yhdistys esittää, että retkikarttapalvelussa Munajärven rantaan on merkitty Metsähallituksen alue-ekologisen suunnittelun mukainen arvokas metsäelinympäristö-kohde. Metsähallitus jättää toiminnassaan tällaiset kohteet vähäiselle käsittelylle tai metsänkäsittelyn ulkopuolelle. On ristiriitaista, että alueelle osoitetaan kaavassa rakentamista ja reittejä (MRL 54 §, luonnonarvojen vaaliminen ja hävittämiskielto).

Kaavanlaatija toteaa lausunnossaan, että Munajärven ranta-alueelle osoitetulla rakennuspaikalla ei luontoselvityksen perusteella ole MRL 54 § mukaisia erityisiä luonnonarvoja, vaan se on Retkikarttapalvelun perusteella metsätalouden monikäyttömetsien luontokohde.

Paliskuntain yhdistys esittää lausunnossaan, että kunnan on kaavoittaessaan otettava huomioon MRL 54 §:n mukaisesti asemakaavan sisältövaatimukset. Kaavaa laadittaessa ei saa aiheuttaa kohtuutonta haittaa alueen oikeudenhaltijalle. Kaavaratkaisussa on huomioitava maakuntakaavan ja yleiskaavan ohjaus. Muonion paliskunta katsoo, että kaavan mukaisella toiminnalla aiheutettaisiin huomattavaa haittaa (PHL 2.2 §) alueen poronhoidolle, mikä on poronhoitolain vastaista. Kaavaratkaisu ei turvaa poronhoidon toiminta- ja kehittämisedellytyksiä sen estäessä porojen laiduntamisen, laidunkierron ja porojen kuljettamisen koko vaaran alueella. Kaavalla aiheutettaisiin huomattavaa haittaa alueen (PHL 2.2 §) poronhoidolle, mikä

on poronhoitolain vastaista. Tästä syystä paliskunta vastustaa kaavan hyväksymistä. Paliskuntain yhdistys yhtyy näkemykseen.

Kaavanlaatija toteaa vastineessaan, että kaavaprosessissa laadittujen selvitysten ja niiden vaikutusten arvioinnin pohjalta ei kaavan toteuttamisella aiheuta kenellekään elinympäristön laadun sellaista merkityksellistä heikkenemistä, joka ei ole perusteltua asemakaavan tarkoitus huomioon ottaen. Ranta-asemakaava ei myöskään aseta poronhoidolle sellaista kohtuutonta rajoitusta tai aiheuta sellaista kohtuutonta haittaa, joka kaavalle asetettavia tavoitteita tai vaatimuksia syrjäyttämättä voidaan välttää (MRL 54§).

Saapuneet muistutukset

Saapuneissa muistutuksissa nousee esille mm. seuraavia kannanottoja:

- Laatimisvaiheessa annettuja lausuntoja tai mielipiteitä ei ole huomioitu riittävästi asian valmistelussa
- Koska kaavalla on suuri vaikutus alueeseen, suunnitellun kaavan tulee saada alueen asukkaiden, loma-asukkaiden ja paliskunnan sosiaalinen hyväksyntä
- Hankkeella on kielteinen merkitys ja vaikutus porotaloudelle
- Kaavalla on merkittäviä ympäristövaikutuksia ja se voi vaarantaa herkän luonnon niin rakennusvaiheessa kuin toteutuessaan
- Kaavahankkeeseen on valittu väärä suunnitteluväline
- Tarkoituksenmukainen kaavamuoto alueella olisi asemakaava
- Hanke on yleiskaavan vastainen
- Äijäniemen osa-alueen käyttötarkoitus jää liian avoimeksi
- Munajärven rantaan osoitettu rakennusoikeus on yleiskaavan vastainen
- RM- alueet, kaavamääräyksiä tulisi täsmentää ja rakennuksien enimmäiskokoa olisi rajoitettava
- Yleiskaavan ranta-alueen merkintä M-1-alue, jossa rakentamisoikeus on siirretty muille alueille, tulisi säilyttää
- Äijäniemen ja Munajärven rannoille osoitetut rakennusalueet tulisi jättää kaavasta pois
- Äijäniemen rantaan olisi turvattava alueen yleinen vapaa virkistyskäyttö, ranta-alue olisi suojattava selkeästi riittävän leveästi ja siinä tulisi olla kielto rakennelmille
- Alueen liittäminen jätevesiverkostoon ainoa realistinen vaihtoehto, kaavassa ei saisi hyväksyä umpisäiliöratkaisuja.
- Hanke haastaa tie- ja liikenneturvallisuuden sekä viihtyisän ja luonnonmukaisen kokemuksen Kemiläisenmetsätiellä; tie ei tule kestäämään massiivista rakennusvaihetta eikä matkailua. Em. yksityistien risteyskohta Pallaksentielle on haasteellinen.

Kaavan laatija on vastineessaan muistutuksiin esittänyt mm. seuraavia kannanottoja:

- Valmistelu- ja ehdotusvaiheen vastineissa on tuotu esille kaavaan tehdyt muutokset, tarkennukset ja korjaukset ja perusteltu mikäli mielipiteissä tai lausunnoissa esitettyjä asioita ei ole voitu toteuttaa.
- Kaavan vaikutuksista porotalouteen on annettu vastineet, poronhoidon kannalta erityisen kriittiset alueet tulee ratkaista - ja voimassa olevan yleiskaavan perusteella on ratkaistu - yleiskaavan tasolla yhteistyössä kunnan kanssa.

- Kaavamuoto on Muonion kunnan tahtotilan mukainen ranta-asetmakaava; ranta-asetmakaavaa on lähdetty laatimaan voimassa olevan osayleiskaavan mahdollistaman maankäytön pohjalta.
- Ranta-asetmakaavoitettava alue on laadittu alueella voimassa olevan Jerisjärvi-Äkäsjärven osayleiskaavan mukaisesti, jossa pääosa alueesta sijaitsee loma- ja matkailualueeksi (R) osoitetulla alueella. Toisin kuin voimassa olevassa osayleiskaavassa, ranta-asetmakaavaan on osoitettu M- ja MY-alueet, joiden pinta-ala on noin 2/3-osaa asemakaavoitettavasta alueesta.
- Kaava noudattaa Äijäniemeen osoitettavaa ohjelmapalveluiden korttelialuetta ja Munajärven pientä korttelialuetta lukuun ottamatta voimassa olevaa osayleiskaavaa. Voimassa olevassa oikeusvaikutteisessa osayleiskaavassa ranta-asetmakaavoitettava alue sijaitsee keskeisiltä osiltaan loma- ja matkailualueeksi (R) osoitetulla alueella.
- Asemakaavalla siirretään rakentamisoikeus takaisin rantavyöhykkeelle perustuen alueen emätilatarkasteluun, millä on varmistettu, ettei menettely loukkaa maanomistajien tasapuolista kohtelua.
- Osayleiskaavasta poikkeaminen on perusteltu asemakaavaselostuksessa. Ranta-asetmakaava ja voimassa oleva osayleiskaava ei mahdollista muuta rakentamista Munajärven ranta-alueelle.
- Äijäniemen ranta-alueelle jää vähintään 16 m leveä suojavyöhyke Jerisjärven rantaviivan ja ohjelmapalvelujen korttelialueen väliin, missä jokaisella on oikeus nauttia alueen ominaisuuksista ja hyödyntää sitä.
- Äijäniemeen saa rakentaa enintään 1½-kerroksisia matkailua palvelevia rakennuksia, jonne saa sijoittaa ohjelmapalveluiden käyttöön tarkoitettuja rakennuksia ja rakenteita. Kaava on laadittu alueen kehittämissuunnitelman pohjalta, joka elämystarjonnaltaan pohjautuu Äijäniemen alueeseen. Resort-alueen laadukkaan toiminnan kannalta Äijäniemi on ratkaisevan tärkeä. Arkkitehtuuriltaan korkeatasoiset, kotatyypiset rakennukset tullaan sijoittamaan niin, että ne istuvat maastoon ja maisemaan mahdollisimman luontevasti. Rakennusalat on jätetty väljiksi toteutusvaiheen suunnitteluvarana.
- Liikenteen ja teknisen huollon järjestäminen sekä niiden vaikutukset ympäristöön on arvioitu kaavaselostuksessa, ranta-asetmakaavaan on osoitettu vaihtoehtoinen kulkuyhteys.
- Kemiläisen metsätien liikennemääriin asemakaavamuutoksella ei ole vähäistä suurempaa vaikutusta. Varsinkin kohteen rakentamisen aikana on tarpeen neuvotella ja sopia tiehoitokunnan kanssa Kemiläisen metsätien käytöstä ja sen mahdollisesta kunnostamisesta.
- Kemiläisen metsätien ja Pallaksentien risteys sijaitsee asemakaavoitettavan alueen ulkopuolella, jolloin asemakaavalla ei voi ottaa kantaa ko. risteyskes turvallisuuuteen.
- Asemakaava-alueelle rakennetaan määräyksissä edellytetyt ja tarvittavat pysäköintipaikat.
- Alueen jätevedet käsitellään ympäristönsuojelulain ja valtioneuvoston asetuksen mukaisesti. Ennen alueellisen viemäriverkon valmistumista ja siihen liittymistä jätevedet ohjataan kiinteistökohtaisesti umpisäiliöihin ja kuljetetaan kunnan jätevedenpuhdistamoon käsiteltäväksi. Hankkeeseen ryhtyvä myös harkitsee, ettei hankkeeseen ryhdytä ennen alueellisen jätevesiverkoston valmistumista.

Lausunnot, muistutukset sekä kaavan laatijan vastineet ovat esityslistan liitteenä kokonaisuudessaan.

Ehdotus

Esittelijä: Katri Rantakokko, hallintojohtaja

Kunnanhallitus esittää, että valtuusto hyväksyy Äijäniemen ranta-asemakaavan.

Päätös

Hallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

Kunnanvaltuusto, 15.04.2024, § 3

Liitteet

- 1 3 § 20240415 Äijäniemen RAK SEL
- 2 Liite 1 Asemakaavan_seurantalomake_20240415
- 3 Liite 2 Äijäniemen RAK 20240415
- 4 Liite 3 OAS_Äijäniemen_RAK 15022024
- 5 Liite 4 Raportti_Muonio Kemiläisenvaara 4
- 6 Liite 5 Äijäniemen luontoselvitys_päivitetty 4
- 7 Liite 6 VON Kemiläisenvaaran RAK tarkistettu 02092022_allekirjoitettu 4
- 8 Liite 7 Valmisteluvaiheen mielipiteet, lausunnot ja vastineet Äijäniemi 01112023 1
- 9 Liite 8 PHL53§ memo Muonio Äijäniemi 06112023
- 10 Liite 9 Ehdotusvaiheen lausunnot, muistutukset ja vastineet Äijäniemi 20240415

Kunnanhallitus käsitteli asiaa 20.3.2024 § 45.

Ehdotus

Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että se hyväksyy Äijäniemen ranta-asemakaavan.

Kokouskäsittely

Tuomas Sieppi vastusti hyväksymistä ja esitti, että alueesta tehtäisiin luonnonsuojelualue. Esitystä ei kannatettu.

Valtuusto keskusteli kaavan taustoista ja totesi ehdotuksen olevan pääosin voimassa olevan osayleiskaavan mukainen.

Päätös

Valtuusto hyväksyi hallituksen esityksen.

Tiedoksi

Lapin ELY-keskus, kaavan laatija, elinvoimapalvelut

Kunnanhallitus, § 255,30.08.2021

Kunnanhallitus, § 252,25.09.2023

Kunnanhallitus, § 46,25.03.2024

Kunnanvaltuusto, § 4, 15.04.2024

§ 4

Kutunivan ranta-asemakaavan hyväksyminen

MUODno-2019-14

Kunnanhallitus, 30.08.2021, § 255

Valmistelijat / lisätiedot:

Katri Rantakokko

katri.rantakokko@muonio.fi

hallintojohtaja

Oheismateriaali

1 Kutuniva_Luonnos_03052021__2000

2 SEL Kutunivan RAK_5_2021

Kunnanhallitus 10.6.2019 § 156

Johannes Jutila FCG Oy:stä on toimittanut 30.4.2019 päivätyn osallistumis- ja arviointisuunnitelman, jotta yksityisessä omistuksessa oleville määräaloille käynnistettäisiin asemakaavan laadinta. Tarkoituksena on laatia ranta-asemakaava Jerisjärvelle Kutunivan alueelle ja sillä on tarkoitus järjestellä lomarakentamista ja mahdollista pysyvää rakentamista.

Suunnittelualue sijoittuu Törmäslompolon ranta-alueelle, jolla on voimassa Jerisjärvi-Äkäsjärvi osayleiskaava ja Tunturi-Lapin maakuntakaava, mutta alueella ei ole asemakaavaa. Suunnittelualue sijaitsee maakuntakaavassa matkailun vetovoima-alueella (mv 8411), Oloksen matkailukeskuksen alueella (RM 1408) sekä maa- ja metsätalousalueella (M). Osayleiskaavassa se on osoitettu pientalovaltaiseksi asuinalueeksi (AP), maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M) ja maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi rantavyöhykkeellä (M-1). Suunnittelualueelle on osoitettu kaksi arvokasta rakennuskohdetta ja/tai pihapiiriä, Kivelä (sr 5) ja sodalta säästynyt yksittäinen 1800-luvulta oleva rakennus (sr/21).

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (OAS) on selostettu mm. suunnittelutilanne, kaavoitustyön tavoite, osalliset ja tiedottamien, arvioitavat vaikutukset ja aikataulu. Tavoitteena on, että kaava saadaan valtuuston käsittelyyn loppuvuodesta 2019.

Osallisiksi on merkitty viranomaiset ja maanomistajat sekä eräät yhteisöt. Viranomaisina mainitaan Lapin ELY-keskus, Lapin liitto, Lapin pelastuslaitos ja Museovirasto.

Maanomistaja voi huolehtia ranta-asemakaavaehdotuksen laatimisesta omistamalleen ranta-alueelle. Ennen laatimiseen ryhtymistä on oltava yhteydessä kuntaan ja toimitettava kunnalle suunnitelma osallistumis- ja arviointimenettelystä. Maanomistajan toimesta laadittavan asemakaavan alueen tulee muodostaa

tarkoituksenmukainen kokonaisuus. Maanomistajan tulee toimittaa kaavan laadinnan yhteydessä syntynyt pohjakartta kunnan säilytettäväksi ja käytettäväksi osana kunnan kartta-aineistoa. (Maan-käyttö- ja rakennuslain 63 ja 74 §)

Kaavoituksen vireilletulosta tulee ilmoittaa vähintään siten kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa julkaistaan ja tällöin vähintään yhdessä paikkakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä.

Hallintosäännön 13 §:n mukaan kunnanhallitus päättää ranta-asetemakaavan laatimisen ottamisesta kunnan tehtäväksi. Kaavan hyväksyy valtuusto.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (30.4.2019) toimitetaan esityslistan ohessa.

Ehdotus kunnanjohtaja

Kunnanhallitus merkitsee Kutunivan ranta-asetemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman tiedoksi ja käynnistää ranta-asetemakaavan laadinnan. Alueen ranta-asetemakaavoitus saatetaan vireille ja asetetaan nähtäville osallistumis- ja arviointisuunnitelman teknisten korjausten jälkeen.

Päätös

Hallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

Kunnanhallitus 30.8.2021

Kaavanlaatija on toimittanut 3.5.2021 päivätyt luonnokset kaavaselostuksesta ja -kartasta.

Kutunivan ranta-asetemakaavan suunnittelualueen pinta-ala on noin 19,9 ha ja alueella on rantaviivaa yhteensä noin 615 m.

Kaavaselostuksen mukaan ranta-asetemakaavalla on osoitettu 5 omarantaista ja 13 ei-omarantaista asuinpientalojen rakennuspaikkaa (AP/RA) ja 2 omarantaista lomarakennuspaikkaa (RA) sekä yleisen tien alue (LT), katualue ja lähivirkistysalueita (VL). Kortteli 6 on osoitettu alueena, jolla ympäristö säilytetään (/s) ja korttelin viereen lähivirkistysalueelle on osoitettu suojeltava rakennus (sr).

Suunnittelualueelle osoitettujen uusien asuinrakennuspaikkojen rakennusoikeus on $350 \text{ k-m}^2/\text{rakennuspaikka}$ eli yhteensä 3850 k-m^2 . Olemassa olevan rakennuspaikan osalta rakennusoikeus on yhteensä 780 k-m^2 , josta käytettyä on 430 k-m^2 .

Lomarakennuspaikoille on osoitettu rakennusoikeutta $120 \text{ k-m}^2/\text{rakennuspaikka}$.

Lisäksi saa rakentaa 50 k-m^2 talousrakennuksia eli yhteensä lomarakennuspaikoille rakennusoikeutta on osoitettu 340 k-m^2 . Koko kaava-alueelle on osoitettu rakennusoikeutta yhteensä $6\,970 \text{ k-m}^2$, mikä vastaa $e=0.04$ tehokkuutta.

Alueella voimassa olevassa yleiskaavassa suunnittelualueelle on osoitettu 5 omarantaista asuinrakennus- ja 2 lomarakennuspaikkaa eli suunniteltu ranta-asetemakaava on yleiskaavan mitoituksen mukainen.

Rakennuspaikat on pyritty osoittamaan ryhmiin jättäen yhtenäisiä rakentamattomia rantaosuuksia vapaiksi rakentamiselta. Paikat on valittu rakentamiseen parhaiten soveltuviin kohtiin alueen luonto- ja maisema-arvot huomioiden. Suunnittelualueen rakentamattomat osat on osoitettu lähivirkistysalueina.

Suunnittelualue sijaitsee Muonion keskustasta länteen, tiestöä pitkin matkaa keskustaan on noin 20 kilometriä. Suunnittelualueella on kaksi vakituista asuinrakennusta ja muilta osin alue on metsätalouskäytössä.

Suunnittelun kaava-alueen ympäristö on haja-asutusalueita ja matkailupalveluiden aluetta. Suunnittelualueen vieressä Törmäslompolon rannalla sijaitsee Pallas-Tuvat mökkikylä, ja Pallaksentien varrella on kaksi asuinrakennusta. Jerisjärven rannalla suunnittelualueen läheisyydessä on myös muutamia lomarakennuksia. Hotelli Jeris ja Jeriskylän lomamökit sijaitsevat alle kahden kilometrin päässä suunnittelualueen kaakkoispuolella. Suunniteltu kaava täydentää alueella jo olevaa haja-asutusluonteista ja matkailuun painottuvaa yhdyskuntarakennetta. Ranta-asemakaava on laadittu yleiskaavan mitoituksen mukaisesti.

Kaava-alueen rannat ovat rakentamattomia, joten seitsemän uuden omantarantaisen rakennuspaikan osoittaminen muuttaa rannan luonnonympäristöä rakennetuksi ympäristöksi. Suunnittelualueen luontoarvot on kartoitettu Muonion vesi- ja tunturialueiden kehittämissuunnitelman laadinnan yhteydessä. Kaava-alueelta ei ole tiedossa olevia erityisiä luontokohteita eikä harvinaisia kasvi- tai eläinlajeja. Kaavamuutos ei heikennä luonnon monimuotoisuutta.

Suunnittelualueen lähistöllä on kuitenkin jo melko paljon olemassa olevaa rantarakentamista, joten tässä kaavassa osoitetun uuden rakentamisen myötä tapahtuvat maisemamuutokset eivät ole kovin merkittäviä. Alueen pohjoisosaan sijoitetut rakennuspaikat sijoittuvat kauimmaksi olevista rakentamisalueista, joten niiden osalta muutokset maisemassa ovat suurimmat.

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 30 §:ssä säädetään, miten MRL 62 §:ssä tarkoitettu vuorovaikutus kaavaa valmisteltaessa järjestetään: Tilaisuuden varaaminen mielipiteen esittämiseen voidaan tehdä asettamalla valmisteluaineisto nähtäville ja varaamalla tilaisuus esittää mielipide määräajassa kirjallisesti tai suullisesti taikka erityisessä kaavaa koskevassa tilaisuudessa tai muulla sopivaksi katsottavalla tavalla. Tilaisuuden varaamisesta ilmoitetaan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa todetulla, osallisten tiedonsaannin kannalta toimivalla tavalla. Ilmoitus on aina julkaistava vähintään yhdessä paikkakunnalla leviävässä sanomalehdessä. Lausuntojen pyytämisestä säädetään asetuksen 28 §:ssä.

Kaavaselostusluonnos 3.5.2021 ja kaavakartta 3.5.2021 toimitetaan esityslistan ohessa.

Ehdotus

Esittelijä: Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus merkitsee Kutunivan ranta-asemakaavan valmisteluasiakirjat tiedoksi ja asettaa ne nähtäville vähintään 30 päivän ajaksi. Lausunnot pyydetään osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti.

Päätös

Hallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

Kunnanhallitus, 25.09.2023, § 252

Valmistelijat / lisätiedot:

Katri Rantakokko

katri.rantakokko@muonio.fi

hallintojohtaja

Oheismateriaali

1 SEL Kutunivan RAK_ehdotusvaihe_12.06.2023.pdf

2 P37873_Kutunivan_RAK_OAS_ehdotusvaihe.pdf

3 Kutuniva_luontoselvitys_natura.pdf

4 Kutuniva_Ehdotus_20230612_2000_.pdf

5 Kaavanlaatijan vastineet valmisteluvaiheessa annettuihin mielipiteisiin ja lausuntoihin.pdf

6 Kaavakokous_ELY_keskus_muistio_3.12.2021_korjattu_9.12.2021.pdf

Kutunivan ranta-asemakaavan valmisteluaineisto oli nähtävillä 23.9.2021–25.10.2021. Kaavaluonnoksesta toimitettiin viisi lausuntoa ja kolme mielipidettä.

Lapin ELY-keskuksen lausunnossa (5.11.2021) huomautetaan mm., että osallisiin tulisi lisätä Paliskuntain yhdistys, kaavamuodon tarkoituksenmukaisuutta tulisi miettiä tavoitteiden kannalta ja valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet tunnistaa.

Kaavaluonnoksessa osoitetaan rakennusoikeutta yhteensä 6 970 k-m² ja tehokkuusluku on $e=0.04$. Lapin ELY-keskus toteaa, että kaava-asiakirjoihin ei sisälly sellaista selvitystä, jonka perusteella MRL:n sisältövaatimusten ja maanomistajien yhdenvertaisen kohtelun vaatimuksen toteutumista voitaisiin arvioida koko sillä alueella, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.

Kulttuuriympäristön osalta ELY-keskus toteaa, että yleiskaavassa on olevia suojelumerkintöjä, mutta asemakaavaselostuksessa ei ole kuvattu rakennuksien ja pihapiirin suojelutarvetta selvityksiin perustuen eikä yleiskaavassa osoitettuja arvokkaita rakennuskohteita ja/tai pihapiiriä ole arvotettu. ELY-keskus toteaa, että rakennuksien ja pihapiirin suojelutarve tulee ratkaista asemakaavalla.

Kaavamääräyksissä on huomioitava mm. rakennusten purkamista koskevat määräykset siten, että kaavamääräyksestä käy ilmi purkamiskielto. Myös museoviranomaiselle tulee varata tilaisuus lausunnon antamiseen ennen kohteita koskevien toimenpiteiden suorittamista.

Luontoympäristön osalta ELY-keskus toteaa, että kaavaluonnoksesta ei ilmene milloin ja millä tarkkuudella suunnittelualueen luontoarvot on selvitetty ja ajantasaiset tiedot mm. kasvilajien ja eläinten havaintopaikoista tulee selvittää. Kaavoitettava alue rajautuu Törmäslompoloon, joka kuuluu Natura 2000-ohjelma-alueeseen Tornionjoen ja Muonionjoen vesistö (FI1301912). (Naturaan kuuluu vesialue). Natura 2000-ohjelma-alue Pallas-Ounastunturi sijaitsee myös välittömässä läheisyydessä, joten hankkeen Natura-vaikutukset tulee arvioida ja ratkaisut perustella. Kaavaluonnoskartalla esitettyjen kortteleiden 1-3 ja 7 osalta kiinteistöjen jätevesijärjestelmien on täytettävä

perustasoa tiukempi, ohjeellinen puhdistustasovaatimus, koska kyseisten kortteleiden rakennuspaikat sijaitsevat alle 100 metrin etäisyydellä Natura 2000 -ohjelma-alueeseen Tornionjoen ja Muonionjoen vesistö (FI1301912) kuuluvasta Törmäslompolosta ja ovat siten pilaantumiselle herkällä alueella ja ELY-keskuksen näkemyksen mukaan ohjeellista puhdistustasoa koskeva määräys tulee sisällyttää kaavamääräyksiin. Kaavan valmisteluaineistosta ei käy selkeästi ilmi, miten tulvat on otettu kaavaratkaisussa huomioon. ELY-keskus huomauttaa, että vesistöjen ranta-alueille sijoittuvissa kaavoissa tulee kaavaselostuksessa esittää tietoja vesistöjen vedenkorkeuksista ja selostettava, miten tulvat on kaavaratkaisussa otettu huomioon. Kaavaluonnoksessa tai kaavaselostusluonnoksessa ei ole käsitelty hulevesiä tai niiden hallintaa. Kaavaselostusluonnoksessa ei ole esitetty kaavan vaikutuksia liikenteeseen. ELY-keskus toteaa, että kaavaselostusta tulee täydentää liikenteellisten vaikutusten arvioinnin osalta ja kaavaehdotukseen tulee täydentää liittymiä osoittavat merkinnät, maantien suoja-alueiden huomioiminen ja ohjearvot ulko- ja sisämelulle.

Lisäksi ELY-keskus toteaa, että kaavan valmisteluaineistosta ei käy ilmi, miten uusien asuin- tai lomarakentamiseen osoitettavien alueiden sähkö-, viemäri ym. johtotarpeet on tarkoitus toteuttaa suunnittelualueen sisällä. ELY-keskus kiinnittää huomiota kaavaluonnoksessa esitettyihin kerroslukuihin ja mm. kokonaisrakennusoikeuden tarkentamiseen sekä varoetäisyyden merkintöihin.

Tornionlaakson Museon lausunnossa (27.10.2021) todetaan mm., että kaavaluonnoksessa rakennusoikeuden määrä ja kaavamerkintä /s korttelissa 6 ovat ristiriidassa keskenään. Korttelia ja/tai sen rakennusoikeuden määrää on syytä tarkentaa siten, että vanhan pihapiirin ominaispiirteet säilyvät. Yleiskaavan korjausrakentamista koskevat kaavamääräykset eivät vielä näy riittävällä tavalla asemakaavassa. Kaavaluonnosta tulisi täydentää ohjaavilla kaavamääräyksillä mm. pihapiirien ja rakennusten säilyttämisen varmistamiseksi. Museo kiinnittää huomioita, että ranta-asemakaavassa on hyvä ohjeistaa esim. rakennusten sijoittamista ja sopeuttamista osayleiskaavan yleisohjeiden mukaisesti. Kaavoitettavalla alueella sijaitsee muinaismuistolain rauhoittama kiinteä muinaisjäännös Kutuniva 1 (tervahauta) ja alueen läheisyydessä Seitaniemi. Tervahaudan osalta kaavamerkintään tulee lisätä tarkentava määräys.

Lapin liitto toteaa lausunnossaan 27.10.2021 ranta-asemakaavan valmisteluaineiston sopeutuvan Tunturi-Lapin maakuntakaavan kokonaisuuteen.

Metsähallitus muistuttaa lausunnossaan 25.10.2021 alueella kulkevista reiteistä ja niiden huomioimisesta. Muilta osin Metsähallituksella ei ole huomauttamista.

Lapin pelastuslaitos toteaa 24.9.2021 lausunnossaan, että kaava-alueen tiestön tulee olla myös raskaiden pelastusajoneuvojen käytettävissä. Muutoin pelastuslaitoksella ei ole huomauttamista.

Jerisjärven Huolto Oy pyytää mielipiteessään yhteistyötä veden- ja jäteveden siirtolinjaston suunnittelun osalta.

Muonion yrittäjät ry toteaa mielipiteessään 30.9.2021, että kyseinen kaava-alue tulisi liittää Jeriksen jätevesihuollon järjestelmään.

Yksityinen kuntalainen on 16.9.2021 esittänyt mielipiteensä muinaismuistolain mukaisesta kiinteästä muinaisjäänteiden säilymisestä.

Kaavan laatija on 12.6.2023 toimittanut vastineen lausuntoihin ja mielipiteisiin.

Vastine Lapin ELY-keskuksen lausuntoon:

- Lisätään Paliskuntain yhdistys osallisten luetteloon.
- Huomioidaan MRL:n 73 §:n mukainen ranta-asemakaavan tarkoitus ja käytettävyys. Tarkennetaan kaavan sisältöä vastaamaan tarkemmin tässä kaavatyössä käytettävän suunnitteluvälineen eli ranta-asemakaavan mukaista maankäytön järjestämistä.
- Tunnistetaan ja kuvataan selostuksessa ne VAT:t, joiden tavoitteita kaava koskee ja edistää.
- Luonnosvaiheen nähtävilläolon jälkeen on laadittu luontoselvitys ja Natura tarvearviointi (Luontoselvityskangas, 17.11.2022). Selvityksen esiin nousseet tulokset on johdettu kaavaan ranta-alueiden suojavyöhykkeiden lisäämisen kautta. Lisäksi kaavan vaikutusten arviointi on kuvattu selostuksessa.
- Kaavaa laadittaessa on huomioitu yleiskaavan ohjausvaikutus. Yleiskaavassa kaava-alueelle on osoitettu rantarakentamisen paikkoja yhteensä 7 kappaletta jakautuen Jerisjärven rannan kohdalle 2 kpl ja Törmäslommolammen rannalle 5 kpl. Lisäksi Pallaksentien pohjoispuolelle Pientalovaltaiselle asuntoalueelle (AP), on yleiskaavassa mitoitettu sijoittuvan n. 92 uutta rakennuspaikkaa yleiskaavaselistuksessa olleen taulukon laskentaperusteen mukaisesti. Yleiskaavan mukaisesti AP alueeksi osoitetulle saa rakentaa yksi- tai kaksiasuntoisen asuin- tai lomarakennuksen talousrakennuksineen sekä sellaisia työtiloja, jotka eivät aiheuta haittaa ympäröivälle asutukselle. Tarkemmassa suunnittelussa käyttötarkoitus on tarkentunut enemmän lomarakentamisen tarpeisiin huomioiden kuitenkin yleiskaavan mukaisen rakentamisen määrän tavoitteen mahdollistamisen.
- Yleiskaavassa kaava-alueelle osoitetut kaksi arvokasta rakennuskohdetta ja/tai pihapiiriä (kaavamerkinnöillä sr/5 ja sr/21) sijoittuvat kaavaehdotuksessa samaan AP-kortteliin, jolla ympäristö säilytetään kaavamerkinnällä /s. Rakennusten, pihapiirin tai taajamakuvan kannalta merkittävä luonne tulee säilyttää muutos- ja korjaustoissa, jolloin on oltava yhteydessä museoviranomaiseen. Merkinnällä mahdollistetaan pihapiirin ja rakennusten säilyminen. Kaavan tulee olla myös maanomistajalle kohtuullinen. AP-kortteliin on osoitettu kerroskorkeudeksi 1 u ½ ja rakennusoikeutta 600+t100 mahdollistamaan korttelissa sijaitsevien rakennusten säilyttämisen. Korttelikokoa on kasvatettu mahdollistaen pihapiirin säilymisen yhtenäisenä kokonaisuutena.
- Kaava varten on luonnosvaiheen nähtävilläolon jälkeen laadittu luontoselvitys ja Natura tarvearviointi (Luontoselvityskangas, 17.11.2022). Luontoselvityksestä johdettuna ranta-alueille on jätetty suojavyöhyke turvaamaan osaltaan saukon liikkumista alueella.
- Luontoselvityksen yhteydessä laadittiin alueelle Natura-tarvearviointi. Selvityksen mukaan kaavoituksesta ei aiheudu vaikutuksia tai heikennyksiä Pallas-Ounastunturin Natura-alueelle, ja siten Natura-arviointia ei tarvita.
- Huomioidaan ranta-alueiden jätevesijärjestelmien puhdistustasovaatimusten ohjaustarve kaavaan lisättävällä seuraavalla määräyksellä: "Ympäristönsuojelulain (527/2014) 156 c §:n mukaan perustasoa ankarampi puhdistusvaatimus tulee täyttää, jos siitä muualla laissa tai lain nojalla säädetään tai määrätään."

- Huomioidaan tulvavaara-alue kaavassa ja ohjataan rakentaminen sijoitettavaksi vähintään 0,5 m 1/100a tulvakorkeuden yläpuolelle. Lisäksi tunnistetaan mahdollisuus ilmastonmuutoksesta johtuva sadannan lisääntyminen kaavamääräyksessä seuraavasti: "Mikäli kaavan hyväksymisen jälkeen esiintyy tulva, joka aiheuttaa suuremman vedenkorkeuden, kuin kaavassa on määritelty alimmaksi rakennuskorkeudeksi, tulee esiintyneen tulvan korkeus ottaa määrääväksi korkeudeksi alimpia rakentamiskorkeuksia määritettäessä."
- Kaavassa on pyritty pitämään maantielle 957 osoitettavien liittymien tarve mahdollisimman vähäisenä ja siten minimoimaan maantien ylitystarvetta. Liittymäkohdat maantieltä osoitetaan nuolella. Maantien suoja-alue huomioidaan ohjaamalla rakentaminen rakennusaloilla vähintään 20 metrin päähän maantien keskiviivasta.
- Rakentamisen meluarvioiden huomiointi sisätilojen osalta kaavamääräyksellä maantien 957 läheisyydessä.
- Alueen läpi kulkeva sähkölinja on osoitettu johtoa varten varattuna alueen osana. Johtotarpeet on muutoin yleisesti suunniteltu toteutettavan osana katualueita.
- Rakennusten sijoittumista ja sovittamista rakennuspaikalle ohjaavia määräyksiä on tarkennettu sekä maastonmuotojen ja kerroskorkeuden sovittamisen huomioimisen osalta.
- Korttelien rakennusoikeutta on tarkennettu. Lisäksi AP-korttelin rakennusoikeutta on tarkennettu siten, että se mahdollistaa nykyisten rakennusten säilyttämisen.

Vastine Tornionlaakson museon lausuntoon:

- Yleiskaavassa kaava-alueelle osoitetut kaksi arvokasta rakennuskohdetta ja/tai pihapiiriä (kaavamerkinnöillä sr/5 ja sr/21) sijoittuvat kaavaehdotuksessa samaan AP-kortteliin, jolla ympäristö säilytetään kaavamerkinnällä /s. Rakennusten, pihapiirin tai taajamakuvan kannalta merkittävä luonne tulee säilyttää muutos- ja korjaustöissä, jolloin on oltava yhteydessä museoviranomaiseen. Merkinnällä mahdollistetaan pihapiirin ja rakennusten säilyminen. Kaavan tulee olla myös maanomistajalle kohtuullinen. AP-kortteliin on osoitettu kerroskorkeudeksi 1 u ½ ja rakennusoikeutta 600+t100 mahdollistamaan korttelissa sijaitsevien rakennusten säilyttämisen. Korttelikokoa on kasvatettu mahdollistaen pihapiirin säilymisen yhtenäisenä kokonaisuutena.
- Rakennusten sijoittumista ja sovittamista rakennuspaikalle ohjaavia määräyksiä on tarkennettu sekä maastonmuotojen ja kerroskorkeuden sovittamisen huomioimisen osalta.
- Ranta-alueille on jätetty suojavyöhyke turvaamaan niiden säilyminen luonnontilaisena.
- Tervahautaa koskevaa merkintää on tarkennettu lisäämällä merkintään teksti: "Kohteen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty."

Vastine kuntalaisen mielipiteeseen:

- Mielipiteessä nostettu kohde on merkitty pohjakarttaan tätä kaavatyötä laatieneen kartoittajan toimesta.
- Kaavan tavoitteena on varmistaa kohteen suojelu. Kohde sijoittuu kaavassa VL-alueelle ja on merkitty suojelumerkinnällä (sm) - Alueen osa, jolla sijaitsee

muinaismuistolailla rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös (tervahauta). Kohteen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty.

- Kaavaehdotukseen alueen suojavyöhykettä on tarkennettu leventämällä VL-alueetta.

Muut lausunnot ja mielipiteet on merkitty tiedoksi.

Ehdotus

Esittelijä: Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus merkitsee luonnosvaiheen lausunnot, mielipiteet ja kaavan laatijan vastineen tiedoksi ja asettaa ranta-asemakaavaehdotuksen vähintään 30 päivän ajaksi nähtäville. Lausuntopyynnöt toimitetaan 27.3.2023 päivitetyn osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti.

Päätös

Hallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

Kunnanhallitus, 25.03.2024, § 46

Valmistelijat / lisätiedot:

Katri Rantakokko

katri.rantakokko@muonio.fi

hallintojohtaja

Liitteet

1 Asemakaavan_seurantalomake__.pdf

2 Kutunivan_kaava_tark20240117__2000__.pdf

3 Kaavanlaatijan vastineet ehdotusvaiheessa annettuihin muistutuksiin ja lausuntoihin.
pdf

4 SEL Kutunivan RAK_hyväksymisvaihe.pdf

5 P37873_Kutunivan_RAK_OAS_muutosehdotus.pdf

Kaavaehdotus oli nähtävillä 15.11.2023–15.12.2023 ja siitä saapui viisi lausuntoa ja neljä muistutusta.

Lapin ELY-keskus toteaa lausunnossaan 8.12.2023 mm. kulttuuriympäristön osalta, että AP/s -merkinnän kaavamääräyksessä tulee käydä ilmi yleiskaavan ohjausvaikutus. Merkinnän kaavamääräykseen tulee lisätä, että rakennusten purkaminen edellyttää MRL 127 §:n mukaisen purkamisluvan.

Luontoympäristön ja Natura 2000 -alueen osalta ELY katsoo, että tehty luontoselvitys on asianmukaisella ja riittävällä tavalla laadittu. Selvityksen perustella tehdyt johtopäätökset ovat oikeat eikä varsinaista Natura-arviota ole tarpeen laatia.

Jätevesien osalta ELY-keskus katsoo, että kaavamääräykseen lisätty yleinen määräys jätevesien käsittelystä ei riitä varmistamaan jätevesien riittävää käsittelyä ranta-alueella. Muonion kunnassa ei ole annettu ympäristönsuojelumääräyksissä tai rakennusjärjestyksessä määräystä ranta-alueiden määrittämisestä pilaantumisen herkäksi alueeksi, jolla jätevesijärjestelmien tulee täyttää perustasoa ankarampi ohjeellinen puhdistustehovaatimus. Määräys ranta-alueita koskevasta ohjeellisesta

puhdistustehovaatimuksesta tulee ELY-keskuksen näkemyksen mukaan sisällyttää kaavamääräyksiin.

Liikenteen osalta ELY-keskus katsoo, että valmisteluaineistosta annetut liikennettä koskevat kannanotot on pääosin otettu huomioon. Meluselvitystä ei ole tehty, mutta melu on riittävällä tavalla otettu huomioon. Kaava-alueen muodostumien erillisistä alueista vaikeuttaa liikenteen kulkuyhteyksien suunnittelua. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan liittymät voidaan toteuttaa suunnitellusti suosituksia tiheämmin, koska esitetyllä kaavarakenteella ei ole mahdollista järjestää alueelle kulkua muutoin.

Yhteenvetona Lapin ELY-keskus toteaa, että ehdotuksessa on pääosin otettu huomioon sen antama valmisteluvaiheen lausunto, mutta edellyttää, että edellä mainitut tulee ottaa huomioon. Lisäksi ELY-keskus huomauttaa, että ranta-asemakaava on MRL 73 §:n mukaisesti tarkoitettu pääasiassa tavanomaisen loma-asutuksen järjestämiseen ranta-alueella ja suunnittelualueen ranta-alueen ulkopuolella oikea kaavamuoto olisi asemakaava.

Kaavan laatija toteaa 6.2.2024 vastineessaan, että ehdotusta tarkennetaan /s -merkinnän osalta ELY-keskuksen ja Tornionlaakson museon lausuntojen perusteella. Jätevesien osalta todetaan, että riittävä puhdistustaso ratkaistaan rakennuslupavaiheessa ja kaavamääräysten muotoilua tarkistetaan.

Lapin liitto toteaa lausunnossaan 7.12.2023, että ranta-asemakaavan aineisto toteuttaa Tunturi-Lapin maakuntakaavan tavoitteita.

Muonion sähköosuuskunta esittää lausunnossaan 1.12.2023, että kaavassa huomioidaan käynnissä oleva sähkölinjan saneeraus, joka muuttaa linjan sijaintia.

Kaavan laatija toteaa 6.2.2024 vastineessaan, että kaavassa huomioidaan ja tarkennetaan sähkölinjan saneeraus sähköosuuskunnan esittämällä tavalla. Lisäksi mm. poistetaan rasite linjalle.

Metsähallituksella ei ole lausuttavaa kaavaehdotuksesta (15.12.2023).

Tornionlaakson museo toteaa 8.12.2023 lausunnossaan, että se on antanut lausunnon valmisteluaineistosta ja siinä yhteydessä tuonut esiin mm., että osayleiskaavan rakennetun kulttuuriympäristön selvitys ei ole ollut Tornionlaakson museon käytettävissä lausuntoa laatiessa, joten museo ei voinut ottaa tarkemmin kantaa Kivelän pihapiiriä koskevien suojelumerkintöjen riittävyyteen. Lisäksi museo on tuonut esiin, että kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti merkittäviä kohteita koskevista merkinnöistä ja kaavamääräyksistä on hyvä keskustella alueellisen vastuumuseon kanssa ennen kaavaehdotuksen nähtäville asettamista. Asiasta ei ole oltu yhteydessä museoon eikä edellä mainittua selvitystä ole toimitettu museolle.

Lausunnossa todetaan, että kaavaehdotuksen Kivelän ja Kutunivan pihapiiriä koskevia kaavamääräyksiä ja merkintöjä on muutettu luonnosvaiheesta. Museo toteaa kuitenkin, että rakennuskohtainen sr-merkintä on korvattu /s-merkinnällä ja kaavamääräys on puutteellinen. Lisäksi Kivelän pihapiiriin kuuluva rakennus ja niitty mäen päällä ovat merkinnän ulkopuolella. Museo katsoo, että pihapiiriä koskeva /s-merkintä ja sen kaavamääräys ei riittävästi turvaa kulttuurihistoriallisesti merkittävien kohteiden säilymistä. Lausunnossa esitetään, että Kivelää ja Kutunivaa koskevaa kaavamääräystä täydennetään ja selostusta taikka liitteitä tulee täydentää niin, että niistä käy ilmi suojeltavien kohteiden ominaisuudet ja kulttuurihistoriallinen merkitys.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta Tornionlaakson museo toteaa, että aiemman lausunnon ohjeistama määräys muinaisjäännöksestä Kutuniva 1 (tunnus muinaisjäänösrekisterissä 1000036673) on osin lisätty kaavamerkintään, mutta määräystä tulee edelleen tarkentaa. Kaavaselostukseen tulee lisätä kaavassa olevan muinaisjäännöksen kuvaus ja huomioida siihen liittyvät kaavan vaikutukset. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on virheellinen tieto vastuumuseosta ja virheellistä tekstiä.

Kaavan laatija toteaa 6.2.2024 vastineessaan, että /s -merkintää ja tervahautaa koskevaa merkintää tarkennetaan Tornionlaakson museon esityksen mukaisesti. Lisäksi täydennetään kohdekuvaus ja tarvittava kaavan vaikutusten arviointi sekä poistetaan virheelliset tiedot OAS:ista.

Muistutuksissa nostetaan esille mm. seuraavia kohtia

- rakentaminen tulisi säilyttää pääsääntöisesti osayleiskaavan mukaisena, kaavaehdotuksen mukaan rakennusoikeus ja rakennuspaikkojen määrä poikkeaa merkittävästi osayleiskaavasta
- vesi- ja jätevesihuolto tulisi järjestää verkoston kautta, ei kiinteistökohtaisilla ratkaisuilla
- liikennejärjestelyissä tulisi erityisesti huomioida turvallisuusnäkökohdat, suunnittelualue sijaitsee haasteellisessa paikassa
- huoli ranta-alueiden kasvillisuus- ja eläinlajien säilymisestä sekä riittävästä selvityksistä
- rakentamisen määrän vaikutus maisemaan.

Kaavan laatija toteaa vastineessaan mm. että

- kaavaa laadittaessa on huomioitu yleiskaavan ohjausvaikutus, esim. AP-alueelle sijoitetut rakennuspaikat perustuvat yleiskaavan laskentaperusteeseen
- kaavassa on huomioitu asuin- tai lomarakentaminen mm. /a -merkinnällä RA-1 -alueella (lomarakentaminen), jolla sallitaan asuinrakennuksen rakentaminen pysyvään asumiseen
- vedenhankinnan ja jätevesihuollon osalta kaavamääräyksiä on tarkennettu, mutta esim. riittävä jätevesien puhdistustaso ratkaistaan rakennuslupavaiheessa
- liikennejärjestelyjen osalta kaava noudattaa yleiskaavan tavoitteiden toteutumista
- ranta-alueille on jätetty suojavyöhyke vesialueen ja rakennuspaikkojen väliin turvaamaan kasvillisuutta ja eläinlajeja

Lausunnot, muistutukset ja kaavan laatijan vastineet ovat liitteenä.

Ehdotus

Esittelijä: Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että se hyväksyy Kutunivan ranta-asemakaavan.

Päätös

Hallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

Liitteet

- 1 Kaavanlaatijan vastineet ehdotusvaiheessa annettuihin muistutuksiin ja lausuntoihin.pdf
- 2 P37873_Kutunivan_RAK_OAS_muutosehdotus.pdf
- 3 4 § Kutuniva asemakaavan_seurantalomake_2024_
- 4 4 § Kutunivan_kaava_tark_20240117_2000_
- 5 4 § SEL Kutunivan RAK_kaava hyväksytty_15042024

Kunnanhallitus käsitteli asiaa 25.3.2024 § 46.

Ehdotus

Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että se hyväksyy Kutunivan ranta-asemakaavan.

Päätös

Valtuusto hyväksyi hallituksen esityksen.

Tiedoksi

Lapin ELY-keskus, kaavan laatija, elinvoimapalvelut

Kunnanhallitus, § 47, 25.03.2024

Kunnanvaltuusto, § 5, 15.04.2024

§ 5

Maanostotarjouksen hyväksyminen

MUODno-2021-162

Kunnanhallitus, 25.03.2024, § 47

Valmistelijat / lisätiedot:
Katri Rantakokko
katri.rantakokko@muonio.fi
hallintojohtaja

Oheismateriaali

1 kartta ostotarjous rajoittuu 124a tonttiin

Kunnanvaltuusto päätti 24.5.2021 § 15 myydä Back-Tolonen Oy:lle asemakaava-alueen tontin 124a. Ostaja on käynnistänyt tontille asemakaavamuutoksen ja suunnittelun yhteydessä on käynyt ilmi, että maa-aluetta tarvitaan lisää mm. liikennejärjestelyjen toteuttamiseksi.

Tarjouksen kohteena on asemakaava-alueelle osoitettu pyörätien alue, joka rajoittuu tonttiin 124a. Pyörätietä ei ole toteutettu kaavan mukaisesti.

Elinvoimajohtaja esittää, että ko. määräala myydään ostotarjouksen tehneelle.

Määräalan pinta-ala on n. 609 m² ja elinvoimajohtaja esittää, että hinnan perusteena käytetään samaa, kuin tontin 124a kohdalla (10 euroa/m²).

Määräalan kartta on ohessa.

Ehdotus

Esittelijä: Laura Enbuska-Mäki, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että Back-Tolonen Oy:lle myydään kartan mukainen määräala n. 609 m² hintaan 6 090 euroa. Hallitus valtuutetaan hyväksymään kaupan ehdot.

Kokouskäsitely

Minna Back ilmoitti olevansa esteellinen ja poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn ajaksi. Pirkko Rauhala toimi puheenjohtajana tämän asian käsittelyn ajan.

Päätös

Hallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

Esteellisyys

Minna Back (hallintolaki § 28.1)

Kunnanvaltuusto, 15.04.2024, § 5

Oheismateriaali

1 kartta ostotarjous rajoittuu 124a tonttiin

Kunnanhallitus käsitteli asiaa 25.3.2024 § 47.

Ehdotus

Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että Back-Tolonen Oy:lle myydään kartan mukainen määräala n. 609 m² hintaan on 6 090 euroa. Hallitus valtuutetaan hyväksymään kaupan ehdot.

Päätös

Valtuusto hyväksyi hallituksen esityksen.

Tiedoksi

ostotarjouksen tekijä, elinvoimapalvelut

§ 6

Kiireellisten asioiden käsitteleminen

Kokouskäsittely

Kiireellisiä asioita ei ollut.

§ 7

Muut asiat

Kokouskäsitely

Matti Myllykankaan johdolla jätettiin valtuustoaloite, jossa esitetään, että kunta mahdollistaa kotona asuvien yli 65 -vuotiaiden talviaikaiseen pihan ja liittymien lumenpoiston esim. palvelusetelillä.

Valtuusto esitti, että uusi henkiöstö tulisi esittäytymään kokousten alussa.

Kunnallisvalitus

§3, §4, §5

Kunnallisvalitusohje

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä
- kunnan jäsen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä,
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle

Postiosoite PL 189, 90101 Oulu
Käyntiosoite Torikatu 34-40, Oulu
Sähköpostiosoite pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Faksinumero 029 564 2841
Puhelinnumero 029 564 2800

Hallinto-oikeuden kirjaamon aukioloaika on 8–16.15

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

1. päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*);
2. miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*);
3. vaatimusten perustelut;
4. mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä

1. valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
2. selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Muonion kunnan kirjaamosta.

Postiosoite Muonion kunta, PL 3, 99301 Muonio
Käyntiosoite Puthaanrannantie 15 a, Muonio
Sähköpostiosoite kirjaamo@muonio.fi
Puhelinnumero 0400 686 211

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 8.30–15.30.

Muutoksenhakukielto

§1, §2, §6, §7

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
- etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)